

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG

COMPTE RENDU INTÉGRAL

MET HET BEKNOPT VERSLAG

AVEC LE COMPTE RENDU ANALYTIQUE

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

woensdag

mercredi

13-06-2001

13-06-2001

10:00 uur

10:00 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CVP	<i>Christelijke Volkspartij</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP	<i>Socialistische Partij</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + nummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag (op wit papier, bevat de bijlagen en het beknopt verslag, met kruisverwijzingen tussen Integraal en Beknopt Verslag)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral (sur papier blanc, avec annexes et CRA, avec renvois entre le CRI et le CRA)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail : aff.generales@laChambre.be</i>

INHOUD

Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "de nutteloze ontwikkelingsinvesteringen in verband met een project op het Filipijnse eiland Pangan-an" (nr. 4629)

Sprekers: **Francis Van den Eynde, Eddy Boutmans**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

Samengevoegde vragen van
- de heer Jean-Jacques Viseur aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "de uitbetaling van subsidies aan de NGO's" (nr. 4688)
- mevrouw Claudine Drion tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "de procedure voor de toewijzing van de fondsen aan de NGO's" (nr. 4711)

Sprekers: **Jean-Jacques Viseur, Claudine Drion, Eddy Boutmans**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van de heer Dirk Van der Maelen aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "de Wereld Koffie Conferentie" (nr. 4708)

Sprekers: **Dirk Van der Maelen**, voorzitter van de SP-fractie, **Eddy Boutmans**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van de heer Ferdy Willems aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "de landbouwakkoorden die op Europees vlak werden afgesloten over de suiker" (nr. 4783)

Sprekers: **Ferdy Willems, Eddy Boutmans**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van de heer Jef Valkeniers aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "de controle van de activiteiten van het Internationaal Huis" (nr. 4796)

Sprekers: **Jef Valkeniers, Eddy Boutmans**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van de heer Joos Wauters aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "steun aan projecten in Peru" (nr. 4867)

Sprekers: **Joos Wauters, Eddy Boutmans**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

Samengevoegde vragen van
- de heer Karel Pinxten aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "het conflict met vice-premier en minister van Buitenlandse Zaken Michel" (nr. 4870)

SOMMAIRE

Question de M. Francis Van den Eynde au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "le financement d'un projet inutile dans le cadre de la coopération au développement sur l'île de Pangan-an, aux Philippines" (n° 4629)

Orateurs: **Francis Van den Eynde, Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Questions jointes de
- M. Jean-Jacques Viseur au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "le paiement des subsides aux ONG" (n° 4688)

- Mme Claudine Drion au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "la procédure d'attribution des fonds aux ONG" (n° 4711)

Orateurs: **Jean-Jacques Viseur, Claudine Drion, Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Question de M. Dirk Van der Maelen au secrétaire d'Etat à la Coopération et au développement sur "la Conférence mondiale du Café" (n° 4708)

Orateurs: **Dirk Van der Maelen**, président du groupe SP, **Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Question de M. Ferdy Willems au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "les accords agricoles conclu au niveau européen concernant le sucre" (n° 4783)

Orateurs: **Ferdy Willems, Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Question de M. Jef Valkeniers au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "le contrôle des activités de la Maison internationale" (n° 4796)

Orateurs: **Jef Valkeniers, Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Question de M. Joos Wauters au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "le soutien accordé à des projets au Pérou" (n° 4867)

Orateurs: **Joos Wauters, Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Questions jointes de
- M. Karel Pinxten au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "son conflit avec le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères M. Louis Michel" (n° 4870)

- de heer Francis Van den Eynde 14
aan de staatssecretaris voor
Ontwikkelingssamenwerking over "de discussies
tussen de minister van Buitenlandse Zaken en de
staatssecretaris voor
Ontwikkelingssamenwerking" (nr. 4908)

Sprekers: **Ferdie Willems, Karel Pinxten,
Francis Van den Eynde, Eddy Boutmans,**
staatssecretaris voor
Ontwikkelingssamenwerking, **Claudine Drion**

Vraag van de heer Jacques Lefevre aan de vice- 19
eerste minister en minister van Buitenlandse
Zaken over "de evaluatie van de
mensenrechtencommissie en het stemgedrag van
België" (nr. 4737)

Sprekers: **Jacques Lefevre, Eddy
Boutmans,** staatssecretaris voor
Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van de heer Ferdie Willems aan de vice- 21
eerste minister en minister van Buitenlandse
Zaken over "Tibet" (nr. 4768)

Sprekers: **Ferdie Willems, Eddy Boutmans,**
staatssecretaris voor
Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van de heer Peter Vanhoutte aan de vice- 24
eerste minister en minister van Buitenlandse
Zaken over "de onderhandelingen betreffende
Macedonië" (nr. 4889)

Sprekers: **Peter Vanhoutte, Eddy Boutmans,**
staatssecretaris voor
Ontwikkelingssamenwerking

- M. Francis Van den Eynde au secrétaire d'Etat à 14
la Coopération au développement sur "les
discussions entre le ministre des Affaires
étrangères et le secrétaire d'Etat à la Coopération
au développement" (n° 4908)

Orateurs: **Ferdie Willems, Karel Pinxten,
Francis Van den Eynde, Eddy Boutmans,**
secrétaire d'Etat à la Coopération au
développement, **Claudine Drion**

Question de M. Jacques Lefevre au vice-premier 19
ministre et ministre des Affaires étrangères sur
"l'évaluation de la commission des droits de
l'homme et sur le vote de la Belgique" (n° 4737)

Orateurs: **Jacques Lefevre, Eddy Boutmans,**
secrétaire d'Etat à la Coopération au
développement

Question de M. Ferdie Willems au vice-premier 21
ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le
Tibet" (n° 4768)

Orateurs: **Ferdie Willems, Eddy Boutmans,**
secrétaire d'Etat à la Coopération au
développement

Question de M. Peter Vanhoutte au vice-premier 24
ministre et ministre des Affaires étrangères sur
"les négociations relatives à la Macédoine"
(n° 4889)

Orateurs: **Peter Vanhoutte, Eddy Boutmans,**
secrétaire d'Etat à la Coopération au
développement

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN

van

WOENSDAG 13 JUNI 2001

10:00 uur

De vergadering wordt geopend om 10.07 uur door de heer Jacques Lefevre, voorzitter.

La séance est ouverte à 10.07 heures par M. Jacques Lefevre, président.

Le **président**: Chers collègues, étant donné que plus de 20 questions sont à l'ordre du jour, je vous rappelle que le temps de parole imparti est de 5 minutes, réponse comprise. Si nous voulons aborder tous les sujets, nous devons être relativement brefs.

01 Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "de nutteloze ontwikkelingsinvesteringen in verband met een project op het Filipijnse eiland Pangan-an" (nr. 4629)

01 Question de M. Francis Van den Eynde au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "le financement d'un projet inutile dans le cadre de la coopération au développement sur l'île de Pangan-an, aux Philippines" (n° 4629)

01.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik zal proberen mijn vraag zo kort mogelijk te houden. Ik heb alle begrip voor het feit dat u alles zo vlot mogelijk wil laten verlopen.

Mijnheer de staatssecretaris, de vraag heeft inderdaad betrekking op een ontwikkelingsproject op het eiland Pangan-an op de Filipijnen. Dat ontwikkelingsproject is nutteloos, niet volgens uw dienaar - ik ben niet op de Filipijnen geweest en heb het ook niet gezien -, maar volgens mensen die terzake niet alleen als politiek correct worden beschouwd, maar ook als specialisten, met name 11.11.11.. Zij stellen dat het project op Pangan-an gezorgd heeft voor een elektriciteitscentrale die

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

du

MERCREDI 13 JUIN 2001

10:00 heures

functioneert op zonne-energie. Merkwaardig genoeg is de installatie geleverd door het Waals Gewest.

Mijnheer de staatssecretaris, u zult het mij niet kwalijk nemen, maar ik dacht dat de tijd van de gebonden hulp voorbij was, maar zoals vaak zal het waarschijnlijk zo zijn dat alle Belgen gelijk zijn voor de wet, maar de ene wel wat gelijker dan de andere.

Bovendien is uit een wetenschappelijk onderzoek gebleken dat elektriciteit voor de noden van de lokale gemeenschap slechts op de vierde plaats komt. De eerste zorg aldaar is water. Niet ik, maar de mensen van 11.11.11. hebben de indruk dat die elektriciteitscentrale werd geleverd om het Waals Gewest de kans te geven wat te verkopen. Bovendien valt de elektriciteit veel te duur uit voor de plaatselijke bevolking zodat slechts 60% van de gezinnen op het net aangesloten is. U zult toch niet betwisten dat we ook rekening moeten houden met het criterium ontwikkelingsrelevantie. Wat die ontwikkelingsrelevantie dus betreft, blijkt dat het voornaamste resultaat van dit project erin bestaat dat die 60% aangesloten gezinnen dankzij die elektriciteit naar de televisie kunnen kijken en hun videorecorders kunnen gebruiken, meer bepaald om karaokeprogramma's te volgen, wat nu ook niet bepaald de ontwikkeling in de hand werkt.

Mijnheer de staatssecretaris, men heeft destijds bij het ABOS dikwijls over witte olifanten gesproken die bij ontwikkelingssamenwerking te voorschijn kwamen en die heel die zaak dan een kwalijke reputatie gaven. Uit het verslag van 11.11.11., dat op het internet kan worden gelezen, krijg ik sterk de indruk dat wij hier opnieuw met een witte olifant te maken hebben. Graag zou ik hieromtrent uw mening kennen.

01.02 Minister **Eddy Boutmans**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van den Eynde, de informatie waarover u beschikt stond in een artikel in De Morgen wat u trouwens zelf hebt gezegd. In dat artikel staan wel enkele onnauwkeurigheden. De verdere oorsprong van dat artikel is een vermelding op de website van 11.11.11. We zijn het erover eens dat daarin enkele onjuistheden staan.

Wat is echter de achtergrond in deze zaak? Ten eerste gaat het om een project van 1995, geformaliseerd in een bijzonder akkoord in 1996. Wat mij en de huidige regering betreft, gaat het dus om een erfenis.

Ten tweede, de Filipijnen stonden toen pas op de lijst van de prioritaire landen wat thans niet meer het geval is. Met de Filipijnse regering is toen overeengekomen om een proefproject op te starten rond alternatieve, fotonuclaire voorziening in zonne-energie. Het eiland waar dat project terecht kwam is enkel gekozen omdat het door zijn ligging bijzonder geschikt was voor een proefproject inzake elektriciteitsvoorziening.

Het ging dus eigenlijk niet om een ontwikkelingsproject voor het betrokken eiland. Het ging wel om een, mijns inziens verstandig, breder plan van de Filipijnse regering om het bijzonder uitgebreide eilandennet te voorzien van elektriciteit tot in de kleinste dorpen, weliswaar op langere termijn. De Filipijnse regering wilde dat doel niet bereiken door op het klassieke elektriciteitsnet aanspraak te maken. Dat schijnt niet doenbaar te zijn. Wel kon men het doel bereiken door gedecentraliseerde voorziening met kleinschalige zonnecentrales. Dat was de bedoeling en volgens mij was dit een goede bedoeling.

Ten derde vroeg u of het gaat om gebonden hulp. De situatie is tussen de periode 1995-1996 en nu aanzienlijk geëvolueerd. Er is een aanbesteding geweest volgens Europese normen. In het akkoord werd bepaald dat de aanbesteding aan Europese bedrijven moest worden gegeven. Het bedrijf dat de opdracht uiteindelijk kreeg, heeft na verloop van een procedure met onder andere een aanbesteding, de vergunning gekregen.

Heden ten dage is het begrip, zeer recent en mede dankzij Belgische inspanningen, in OESO-kringen ruimer gesteld. Men aanvaardt niet meer dat een aanbesteding vanaf een bepaald bedrag enkel voor Europese bedrijven zouden zijn opgesteld. De belastingbetaler wil dat zijn geld

goed wordt besteed, maar het gaat hier toch niet om een gigantisch project, maar slechts om een proefproject van 22 miljoen BEF.

Ten vierde is het project nog niet afgelopen. Het voorzag in een lange opvolgingsperiode, precies om de geschiktheid als test te beoordelen. Uiteraard probeert men die test zoveel mogelijk ten goede te laten komen van de lokale bevolking. Optimisten zullen zeggen dat enkele honderden gezinnen nu toegang hebben tot elektriciteit. Pessimisten zullen zeggen dat slechts de helft van de oorspronkelijk bedoelde bevolkingsgroep nu toegang heeft tot elektriciteit.

01.03 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Mijnheer Boutmans, het gaat dus om het halfvolle of het halflege glas.

01.04 Minister **Eddy Boutmans**: We hebben het echter over nevenaspecten ten gunste van de bevolking. Het ging namelijk om een proefproject.

De Aziatische crisis is daar echter tussen gekomen. Die crisis heeft het levenswelzijn van de mensen drastisch aangetast, zelfs gehalveerd. Voor veel mensen, voor wie aanvankelijk was gepland dat zij mits een kleine betaling toegang zouden hebben tot elektriciteit, is die kleine betaling door die crisis nu niet meer draaglijk. Bij de opstarting van het project was dat niet voorzienbaar, of alleszins niet voorzien. Daardoor ligt het aantal begunstigden nu aanzienlijk lager. Ik wil herhalen dat die begunstigden eigenlijk een nevenaspect zijn van een proefproject. De hoofdbedoeling was nagaan of de Filipijnen met zonne-energie het hele land, of althans de afgelegen gebieden, van elektriciteit kon voorzien.

Wij volgen thans de evolutie van de werkzaamheden. De BTC kreeg de opdracht hiertoe. De bewoners van het eiland kregen eveneens toegang tot het telefoonverkeer. Er is één telefooncel voor het hele eiland. Dat lijkt ons belachelijk, maar daarvoor moesten de inwoners naar het volgende eiland varen om te kunnen telefoneren.

Er werd een pumpboot ingezet – een boot met afdak – waarmee de mensen van het ene eiland naar het andere kunnen varen. Dit vaartuig heeft in feite niets te maken met het project, maar was bedoeld voor het personeel dat meewerkt aan het project; uiteraard wordt het ook ingezet voor de bevolking.

Ten slotte werd er een lokale coöperatie opgericht die wordt ondersteund door het project dat instaat

voor het beheer van de zonenergie.

Het is volgens mij nog te vroeg om nu al conclusies te trekken. Dat is trouwens de reden waarom nog werd voorzien in een periode van twee jaar alvorens tot conclusies te komen.

Voorts heeft de bevolking uit dit hele opzet een voordeel gehaald, al was dat niet het hoofddoel terzake. Het voordeel bleek evenwel wat minder belangrijk te zijn dan gewenst.

01.05 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de staatssecretaris, niet zozeer de Filipijnen, maar vooral de 11.11.11-Actie interesseert mij en daarmee mag u niet spotten.

Sta mij voor het overige toe twee korte opmerkingen te formuleren omtrent uw antwoord.

Ten eerste, ik ben niet principieel tegen gebonden hulp, op voorwaarde dat het ernstig gebeurt. Ik ben het ermee eens dat ter zake veel misbruik gebeurde, maar op dat vlak heb ik geen verwijten geuit. Ik was alleen maar een beetje verbaasd dat wij daarmee opnieuw werden geconfronteerd.

Ten tweede, er zijn inderdaad ook positieve aspecten aan deze zaak verbonden. In dat opzicht hebt u gelijk, mijnheer de staatssecretaris. Een element uit uw antwoord dat mij evenwel ongerust maakt is dat u zei – wellicht terecht en ik betwist uw woorden niet – dat de economische crisis in Azië niet kon worden voorspeld en dat daardoor het project gedeeltelijk mislukte. Welnu, ik ben van oordeel dat onze ontwikkelingssamenwerking nog beter zou moeten functioneren zodra er zich een economische crisis voordoet, want precies op dergelijke momenten is er meer hulp nodig.

01.06 Minister Eddy Boutmans: Eens de bevolking over elektriciteit beschikt moet zij dit aanwenden naar haar keuze. Dat is de verhoging van de keuzevrijheid.

Voorts, mijnheer Van den Eynde, werden er van de tien gegunde contracten negen aan Filipijnse bedrijven toegewezen en een – weliswaar het belangrijkste, maar ook geen gigantisch contract – aan een Europees bedrijf, in casu een Belgisch bedrijf, maar u noemde het een Waals bedrijf.

Vervolgens heb ik nooit gezegd dat het project wegens van de crisis mislukte, maar wel dat de toegangsprijs tot elektriciteit hierdoor in 1995 plots steeg omdat het inkomen werd gehalveerd. Dat was niet voorspelbaar.

Le président: Chers collègues, je vous rappelle que j'avais demandé à ne pas dépasser les 5 minutes de temps de parole par question/réponse. Or, je constate que la question que nous venons de traiter a duré 13 minutes. De grâce, respectez le règlement.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Questions jointes de

- **M. Jean-Jacques Viseur au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "le paiement des subsides aux ONG" (n° 4688)**

- **Mme Claudine Drion au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "la procédure d'attribution des fonds aux ONG" (n° 4711)**

02 Samengevoegde vragen van

- **de heer Jean-Jacques Viseur aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "de uitbetaling van subsidies aan de NGO's" (nr. 4688)**

- **mevrouw Claudine Drion tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "de procedure voor de toewijzing van de fondsen aan de NGO's" (nr. 4711)**

02.01 Jean-Jacques Viseur (PSC): Monsieur le président, j'essaierai de ne pas dépasser le timing qui m'est imparti.

Monsieur le secrétaire d'Etat, la vie des ONG n'est pas toujours simple et, souvent, on se demande si elles ne doivent pas consacrer deux fois plus de temps à l'ingénierie administrative et financière qu'à l'objet de leur action, ce qui est une déperdition d'énergie importante.

Ainsi, les ONG subsidiées en matière de coopération et de développement travaillent actuellement à l'intérieur d'un programme de 5 ans, avec des plans d'action annuels qui doivent coïncider obligatoirement avec l'année civile.

Par ailleurs, les subsides sont versés par tranches trimestrielles et, ce qui est le plus gênant, les subsides non dépensés d'une année ne peuvent être reportés sur l'année suivante.

Cette situation engendre d'énormes difficultés pour la continuité de l'action de ces ONG. Comme les subsides sont toujours payés avec des mois de retard, elles sont obligées de préfinancer, ce qui n'est pas simple en soi et pose parfois d'énormes problèmes. On leur impose de

consommer les crédits dans l'année, ce qui leur rend extrêmement compliqué l'étalement de leurs dépenses.

C'est ainsi que, lorsqu'un projet est retardé au départ de 3 ou 4 mois, il est impossible d'effectuer, par manque de fonds, toutes les dépenses prévues sur la période d'un an. Ces dépenses doivent s'effectuer alors sur une période beaucoup plus réduite de 7 à 8 mois. L'absence de report peut se révéler tout à fait néfaste et ce cercle vicieux est encore renforcé par le paiement de tranches trimestrielles.

De plus, dans la plupart des projets, c'est la mise en route qui est la plus coûteuse et ce paiement par tranches trimestrielles amène souvent du retard qui empêche l'utilisation à temps de certains postes budgétaires.

Dès lors, ce système extrêmement rigide pourrait-il être corrigé? La solution qui paraît la plus simple étant que le report de dépenses soit accepté à l'intérieur de la période de 5 ans pendant laquelle les projets sont développés. Monsieur le ministre, j'aimerais connaître votre point de vue à cet égard.

02.02 **Claudine Drion** (ECOLO-AGALEV): Monsieur le secrétaire d'Etat, je partage les questions que vient de vous poser mon collègue Jean-Jacques Viseur. Toutefois, j'avais une précision à vous demander mais j'avoue que ma question date du 18 mai et que mes informations dataient de fin avril et, depuis six semaines, les choses se sont accélérées. Votre réponse nous apportera sans doute des éléments importants.

Dans l'année 2000, le paiement des premières tranches avait pris un certain retard, pas pour toutes les ONG mais pour certaines d'entre elles. Comme M. Viseur l'a dit, ce retard occasionne des difficultés de trésorerie, voire de démarrage des projets, ce qui est vraiment dommageable.

Je crois que les choses se sont améliorées. D'ailleurs, elles s'étaient déjà améliorées en 2000 par rapport à l'année 1999. On sait qu'une fois la première tranche payée, l'automatisme est relativement bien orchestré par la DGCI pour les tranches suivantes.

Toutefois, il semble qu'un problème demeure au niveau des contrôles des rapports annuels, en particulier les contrôles financiers. Cela a un impact sur le paiement du quatrième trimestre de l'année précédente et sur celui du premier trimestre de l'année qui suit dans la mesure où le solde non utilisé d'une année doit être déduit du

subside de l'année suivante.

Où en sommes-nous en ce qui concerne les premières tranches de l'année 2001? Disposez-vous déjà de statistiques à ce sujet?. Si la situation ne s'est pas améliorée, de nouveaux moyens seront-ils mis à la disposition de l'administration ou prévoyez-vous de modifier le mécanisme d'attribution des subsides en vue d'éviter aux ONG des problèmes de trésorerie les empêchant de mener à bien leur mission?

02.03 **Eddy Boutmans**, ministre: Monsieur le président, chers collègues, votre question comporte deux aspects: d'une part, la réglementation et, d'autre part, son application.

En ce qui concerne la réglementation, on ne peut pas y déroger. Nous sommes actuellement en concertation avec les ONG pour examiner dans quelle mesure il serait nécessaire de la modifier. Je suis favorable à une réglementation assez simple et la moins bureaucratique possible. Cependant, comme il s'agit des deniers publics, nous devons exiger son respect et veiller à ce que le contrôle soit possible et effectif.

Il est un fait que vu le nombre important des ONG et le volume des dossiers à vérifier, la charge de travail est assez lourde pour l'administration. C'est la raison pour laquelle mon prédécesseur et moi-même avons essayé de trouver des synergies entre les ONG et de leur imposer des critères de qualité. Certaines ONG comprennent ainsi qu'elles ont intérêt à s'organiser avec d'autres.

Je reconnais que l'administration manque de personnel. Nous essayons d'y remédier mais vous savez comme moi que ce n'est pas facile. En tout cas, je veille à ce que le service ne soit pas affaibli.

En ce qui concerne les dossiers, il est vrai qu'un retard a été enregistré au cours de l'année passée dans un certain nombre de dossiers mais cela s'explique par le fait que l'on avait permis à certaines ONG de réintroduire une réclamation contre la décision originale afin d'examiner s'il y avait lieu ou non de la revoir. Cela a été fait dans un certain nombre de cas mais cela a pris du temps. C'est ce qui a entraîné du retard. Nous avons le choix de procéder ou non à une révision dans l'intérêt des ONG.

Cette année-ci, les arrêtés ministériels d'attribution des subsides ont presque tous été signés au courant du mois de janvier. Nous avons donc gagné plus d'un mois par rapport à l'année 2000.

Il faut savoir que le rythme de la procédure dépend également des ONG: elles doivent introduire leur dossier à temps; veiller à ce que ce dossier soit complet et prouver leur participation dans leur financement. Les retards enregistrés s'expliquent souvent du fait que des données manquent dans les dossiers. On ne peut tout de même pas rejeter des dossiers pour cette raison.

Dans beaucoup de dossiers, les retards sont au moins partiellement dus au manque de données ou au manque de versement de l'apport propre.

En ce qui concerne les délais d'utilisation de ces subsides, la disposition légale prévoit que: "les subventions des allocations attribuées devront être justifiées à la date prévue dans les arrêtés ou les conventions. Le solde non utilisé d'une telle subvention annuelle attribuée à charge d'une année budgétaire antérieure peut être déduit de la subvention allouée". Donc, l'administration procède à la vérification des raisons pour lesquelles le subside n'a pas été entièrement utilisé et si ces raisons sont justifiées, elle admet qu'il le soit l'année suivante.

En conclusion, je pense qu'à l'heure actuelle, la quasi-totalité des dossiers sont clos. Je n'oserais pas m'avancer à affirmer qu'ils le sont tous; il est possible qu'il y en ait encore un ou deux ouverts. Quoi qu'il en soit, le problème est sous contrôle et en passe d'être résolu.

Quant à la révision de la législation, je serais enclin à proposer d'accorder les subsides par tranches semestrielles. Mais je ne suis pas le seul à décider en la matière. Il faut également l'aval du ministre du Budget et de l'Inspection des finances. Pour l'instant, nous étudions, en collaboration avec les ONG, quelle forme la révision devrait prendre.

02.04 Jean-Jacques Viseur (PSC): Monsieur le président, je remercie le secrétaire d'Etat pour sa réponse.

On peut évidemment se demander comment nous osons donner des leçons de bonne gouvernance à une série de pays en voie de développement, alors que nous restons nous-mêmes paralysés par la lourdeur des procédures. En effet, en ce qui concerne les reports, je ne partage par l'optimisme du secrétaire d'Etat. Je crois que l'administration est elle-même paralysée, parce qu'elle n'a pas de critères extrêmement précis pour accepter les reports. Or, les décalages sont la conséquence des retards initiaux.

Je plaide tout d'abord pour un assouplissement des procédures et la transmission d'instructions claires à l'administration, en vue d'avoir en la matière une souplesse intelligente. C'est un des aspects de la bonne gouvernance.

Evidemment, nous connaissons tous le principe classique "*patere legem quam usque resisti*", mais nous devons pouvoir l'interpréter en fonction des réalités. Car, en fin de compte, je crois que nous subissons cette logique très napoléonienne de la gestion administrative. On concentre, dans le contrôle a priori, l'essentiel des moyens, alors que l'audit a posteriori serait sans doute plus efficace. Ce système a en tout cas révélé ses qualités dans d'autres secteurs.

Cela dit, je comprends parfaitement que le budget ait parfois sa propre logique, où un chiffre reste un chiffre, qu'il s'applique à la Coopération au Développement ou à la gestion de la Trésorerie.

02.05 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, en ce qui concerne l'éventuelle modification de la répartition en tranches, le critère qui me semble essentiel est le paiement le plus rapide au niveau de la première tranche. Quel que soit le nombre de tranches, on ne peut pas attendre, parce que vous connaissez l'état des liquidités de ces associations. Il est important que l'argent de la première tranche arrive le plus rapidement possible.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Vraag van de heer Dirk Van der Maelen aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "de Wereld Koffie Conferentie" (nr. 4708)

03 Question de M. Dirk Van der Maelen au secrétaire d'Etat à la Coopération et au développement sur "la Conférence mondiale du Café" (n° 4708)

03.01 Dirk Van der Maelen (SP): Mijnheer de voorzitter, ik zou het probleem iets breder, naar de grondstoffen, willen schetsen.

Ik wil u twee punten van gegevens meegeven.

Ten eerste, in 1997 waren nog altijd 50 ontwikkelingslanden voor 50% van hun inkomsten uit export afhankelijk van drie grondstoffen of minder. In bijna 20 landen overtreft deze afhankelijkheid zelfs de 90%. Dit is voor die landen van levensbelang.

Ten tweede, de prijs van de meeste grondstoffen is tussen 1970 en 1997 met meer dan 30% gezakt. In 1998 alleen al daalde de index van de grondstoffenprijzen met 15,7%.

Dit zijn de twee gegevens. Als we even naar de gevolgen kijken, dan moet ik op een aantal feiten de aandacht vestigen.

Ten eerste, vooral de kleine koffieboeren – ik kom terug tot de koffie – lijden daaronder. De prijs voor 1 kilo groene koffie die zij nu ontvangen is 50 frank en de productiekost bedraagt 80 frank. Zij werken dus met verlies. Een gemiddelde koffieboer in de Dominicaanse Republiek moet het stellen met een loon van nog geen 500 frank per maand.

Ten tweede, de consument betaalt grosso modo nog altijd dezelfde prijs. Het aandeel van de kleine boeren in de prijs is in de voorbije 25 jaar van 35% naar 12% gezakt. Ik kan daaruit opmaken dat de winst naar de grote koffiebedrijven gaat.

Ten derde, de ontwikkelingslanden die voor hun exportinkomsten in grote mate afhankelijk zijn van export van hun grondstoffen, hebben tussen 1980 en 1992 een verlies van 350 miljard dollar geleden.

Dit is de situatie. Het hoeft ons dus niet te verwonderen dat sommige landen in het Zuiden opnieuw met de idee gaan leuren om een nieuwe generatie van grondstoffenakkoorden te verwezenlijken. Er is een totaal onfaire verdeling van de meerwaarde die op grondstoffen kan worden gecreëerd. De kleine producenten krijgen veel te weinig, want alles verdwijnt in de zakken van de grote bedrijven die de grondstoffen commercialiseren. Ik vind het maar meer dan normaal dat men in het Zuiden tegen die gang van zaken protesteert. Men vraagt in het Zuiden om een nieuwe generatie van grondstoffenakkoorden tot stand te brengen.

Gaat België tijdens het voorzitterschap van de Europese Unie iets doen om een gezamenlijk standpunt van de Unie over dit grondstoffenprobleem te verwezenlijken?

Wat denkt de staatssecretaris van de drie maatregelen die door Oxfam Wereldwinkels werden voorgesteld? Ik som ze even op. In de eerste plaats wenst men steun te geven aan initiatieven van producenten ter beperking van de productie. Oxfam vraagt ook steun voor horizontale en verticale diversificatie. Tot slot wenst men de promotie van producten te steunen

waarvoor er een faire verdeling is van de winsten die uit de grondstoffenakkoorden zijn te halen.

03.02 Minister **Eddy Boutmans**: Minister Picqué heeft me een antwoord bezorgd.

03.03 **Dirk Van der Maelen** (SP): Minister Picqué heeft gevraagd of ik akkoord ging dat u zou antwoorden.

03.04 Minister **Eddy Boutmans**: Ik zal eerst het antwoord van de heer Picqué voorlezen. Daarna zal ik mijn standpunt toelichten.

Minister Picqué stelt, ik citeer: "België maakt zich bezorgd over de crisis die de koffieproducerende landen op dit ogenblik doormaken. Gelet op de overproductie op wereldvlak en de speculaties op de wereldmarkt is de koffieprijis de voorbije 10 jaar met meer dan de helft gedaald. De plotselinge daling in 2000 duurde dit jaar voort. Vandaag – een paar weken geleden, denk ik – staat de koers van de koffie Arabica ongeveer 66 cents per Libra of Engels Pond. De productiekosten bedragen 90 US-cents. In 1991 bedroeg de koers nog 106,48 US-cents per Libra. Op de Londense termijnmarkt Robusta daalden de prijzen van ongeveer 64 US-cents naar slechts 28 dollarcent. De situatie is des te zorgwekkender omdat de koffiesector voor miljoenen mensen in de ontwikkelingslanden de enige bron van inkomsten is. Het plan ter retentie of inkrimping die bepaalde landen uitvoeren sinds 1 oktober zoals dat in januari 2001 tussen de producenten werd onderhandeld én de aankondiging dat de koffie van slechte kwaliteit van de markt zal worden gehaald – ongeveer 5% – hebben tot op heden nog niet de effecten gegeven die ervan verwacht werden. Voor het uitwerken van concrete voorstellen is onze manoeuvreerruimte relatief beperkt aangezien België enerzijds met de internationale context de ICO en de Wereldhandelorganisatie en, anderzijds met de Europese context rekening moet houden. Sinds 1999 heeft de Raad van de Europese Unie onder Fins voorzitterschap de besluiten goedgekeurd met betrekking tot de internationale akkoorden over de grondstoffen. Onder de grote principes die de lidstaten wilden kan men de gemeenschappelijke wil aanhalen om zich te hoeden voor rechtstreekse interventiemechanismen op de markt en eveneens de wil om in het kader van de samenwerking aan de private sector een belangrijker rol toe te vertrouwen. Alhoewel het internationaal koffieakkoord dat in september 2000 in Londen is ondertekend en dat in oktober 2001 van kracht wordt geen enkele maatregel inzake vaststellen van prijzen en bepalen van

hoeveelheden bevat, kan men nochtans enkele grote tendensen ontwaren die in het nieuwe internationale akkoord zijn vastgelegd. Ik som ze op: het aanmoedigen van de ontwikkeling van een duurzame economie van koffieplantages, het erkennen van de noodzaak om het verbruik van koffie te bevorderen, aan te moedigen en te verhogen, het bevorderen van de dialoog met de private sector en de andere belanghebbende milieus, het verbeteren van het levensniveau en de arbeidsomstandigheden van de bevolking die in de koffiesector bedrijvig is. De leden van de internationale organisatie voor koffie waarvan België deel uitmaakt, hebben tijdens de vergaderingen die in de loop van deze maand – mei – in Londen zijn gehouden, concreet beslist de promotiecampagnes voor het verbruik van koffie in China, Rusland en India te steunen evenals de initiatieven ter diversificatie. Anderzijds is op Belgisch vlak het departement van Economisch Zaken niet het enige departement dat bevoegd is voor akkoorden over de grondstoffen. Gelet op hun samenhang moet de Belgische houding het voorwerp uitmaken van een coördinatie tussen alle departementen die bij de problematiek betrokken zijn. Ik denk dat het in de moeilijke context die de koffiesector doormaakt aangewezen is te blijven letten op de mogelijkheden die er zijn om de toestand van de koffieproducerende landen te verbeteren. Vanuit dat oogpunt heeft mijn kabinet en dat van de heer Boutmans de vertegenwoordigers van OXFAM-Wereldwinkels en de vertegenwoordigers van de vereniging van koffiebranders ontvangen om naar hun standpunten te luisteren. Een nieuwe bijeenkomst werd reeds belegd.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik kom tot mijn bemerkingsen. Een interdepartementale werkgroep ontwikkelingssamenwerking werd opgericht. In overleg met de NGO's werden prioriteiten vastgelegd, onder meer de relatie met handel en ontwikkeling. Tot op heden is de koffieproblematiek nog niet aan bod gekomen. We hebben moeten vaststellen dat onze agenda een beetje te ambitieus was. Op dit ogenblik zijn 4 agendapunten vastgelegd: handel en ontwikkeling in het licht van de nieuwe WTO-ronde, de internationale financiële instellingen, veiligheid en ontwikkeling en voorbereiding van de conferentie Finance for Development.

Het thema, dat behouden blijft, moet wel nog concreter worden uitgewerkt.

Laat ik er nog het volgende aan toevoegen. Binnen mijn budget en in overleg met een aantal NGO's die in de koffiesector actief zijn, steun ik

een aantal specifieke initiatieven van fair trade. Bovendien heb ik een beleidsvoorbereidend onderzoek besteld bij de universiteit van Antwerpen getiteld "Opties voor multilaterale maatregelen om prijzen van landbouwgrondstoffen te stabiliseren en te compenseren". Daarin wordt ook gevraagd mogelijke maatregelen voor te stellen die de Belgische overheid in de relevante fora kan nemen en die een impact op de verbetering van de grondstofprijzen en de situatie van producenten van exportgewassen kunnen hebben. De studie moet worden ingediend op 31 oktober 2001.

03.05 Dirk Van der Maelen (SP): Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor het antwoord en neem nota van de bestelde studie.

In ieder geval blijf ik van oordeel dat het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie binnenkort een unieke kans is om een soortgelijk onderzoek op Europees vlak te laten doen en vooral om politiek af te tasten of wij van die gelegenheid geen gebruik kunnen maken om te komen tot de door mij bepleite Europese aanpak en tot een nieuwe ronde van onderhandelingen over grondstofakkoorden.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van de heer Ferdy Willems aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "de landbouwakkoorden die op Europees vlak werden afgesloten over de suiker" (nr. 4783)

04 Question de M. Ferdy Willems au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "les accords agricoles conclu au niveau européen concernant le sucre" (n° 4783)

04.01 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, er is inderdaad een duidelijke relatie tussen de twee dossiers. Ik zal ongeveer hetzelfde zeggen als wat ik vorige dinsdag heb gezegd in mijn uiteenzetting aan de heer Gabriels. Die tekst is trouwens aan uw administratie bezorgd.

De feiten zijn duidelijk. Ten eerste, dank zij zware subsidies is er een overproductie aan suiker. Ten tweede, de tolmuren bevorderen de monocultuur in de derde wereld. Het heeft geen zin de landen van de derde wereld te vragen meer producten te produceren als die producten geen kans krijgen in Europa. Ten derde, het toppunt is dat met de overproductie bovendien de markten van de derde wereld worden veroverd. Een aantal landen van

de derde wereld die iets beter gekwalificeerd zijn neemt men via de akkoorden van Lomé en Cotonou onder de arm om hen ook te laten profiteren van het gunstige systeem.

Deze zaak heeft echter ook een Europees aspect want de consument is drie keer de sigaar. De suiker die hier ligt betalen we drie keer teveel. Bovendien betalen wij met onze belastingen de Europese subsidies. De armsten onder ons worden bovendien nog eens gestraft via de index omdat suiker een indexproduct is. Dat zijn de feiten.

Hier tegenover staat een hele reeks schitterende, bijna ontroerende verklaringen over rechtvaardigheid en het ontwikkelen van de zelfstandigheid van de derde wereld. Ik heb het dan over de verklaringen van de Europese commissarissen Lamy en Fischler, de verklaringen van een paar weken terug over de MOL's in Brussel en wat onze eerste minister daarover zegt. U kent die teksten en u kunt ze nog eens herlezen.

Zo kom ik tot het verschil tussen de feiten en de droom. Tussen droom en daad staan wetten en praktische bezwaren. De suikerlobby gaat geweldig tekeer. Deze lobby bestaat uit mensen die zeer kapitaalkrachtig zijn. Ze behoren tot de rijkste families van België. In Tienen hebben ze hun raffinaderij overgemaakt aan een Duitse firma. Ik stel vast dat de suikerlobby op de industrie mikt en niet op de particulier. Ze gijzelen de boeren bij manier van spreken door het werken met vaste contracten. Ze zijn erin geslaagd van suiker het enige afgewerkte product te maken dat binnen Europa beschermd wordt. Ik zie dan hoe de suikerlobby mensen aan zijn kant probeert te krijgen. Met de heer Happart lijkt dat gelukt te zijn. Vervolgens hebben ze mevrouw Dua gecontacteerd, dit met minder succes. Volgens hun eigen blad lijken ze wel succes te hebben gehad bij de ministers Michel en Gabriels. We zien dan de resultaten van die lobby's. We konden zien dat minister Michel op de Europese Raad voor Buitenlandse Zaken van februari het principe van eigen economie eerst toepast. Als de Europese markt verstoord wordt, moeten de zaken maar even niet doorgaan. In het Europese Parlement waren er stemmingen waarbij het voorstel om in 2003 tariefdalingen toe te passen werd gekelderd. Tot 2006 blijft alles bij het oude. Vanaf 2006 komt er een tariefdaling van 20% en vanaf 2009 zou de rest volgen. Dat is dus nog tien jaar. Economisch en politiek is dat een nieuwigheid. Het verheugt mij dat de partijen van de paars-groene meerderheid en de mijne samen

met de heer Van Hecke van de CVP in het Europees Parlement allemaal het standpunt steunen dat we zo snel mogelijk van de tolmuren af moeten.

Zo kom ik tot de grond van mijn interpellatie. Op 22 mei kwamen de landbouwministers samen en men kreeg weer hetzelfde scenario. Een aantal landen willen vanaf 2003 een afbouw, namelijk Duitsland, Denemarken, Groot-Brittannië, Zweden en Nederland. Nederland is nochtans een even grote producent als wij. België neemt echter het conservatieve standpunt in dat er tot 2006 niets moet bewegen. Ik stel vast dat dit niet erg sociaal is. In mijn allereerste uiteenzetting in de Kamer heb ik gezegd dat de derde wereld uit puur eigenbelang onze zorg moet zijn. Kofi Annan onderschrijft dat. Op het terrein blijft dit echter een heel mager beestje.

Ik rond het overzicht van de discussie van vorige dinsdag af met eraan te herinneren dat mevrouw Laenens zich daar uitdrukkelijk bij aangesloten heeft, terwijl mevrouw Pieters vroeg een hoorzitting aan het thema te wijden met betrokken NGO's, de suikerindustrie en landbouworganisaties, waar ik trouwens geen probleem mee heb. Dan kom ik tot het antwoord van de minister. Die bleef bij zijn standpunt en verwees nogmaals naar het akkoord van Cotonou, wat de concurrentie ook tussen derdewereldlanden bevordert. Voorts had hij het over contingentering. Dat heeft echter pas zin zodra het overaanbod is verholpen en de concurrentie zuiver is. Ten slotte heb ik een motie van aanbeveling ingediend, samen met mevrouw De Meyer van de SP en mevrouw Laenens van Agalev.

Vandaar de volgende vragen, mijnheer de staatssecretaris. Op mijn eerste vraag hoeft u overigens niet meer te antwoorden, want volgens minister Gabriels bent u niet gehoord in dit toch wel zeer belangwekkend dossier voor de derde wereld.

Ten tweede, hoe staat u vanuit uw bekommerning, die ik deel, tegenover de stelling dat de derdewereldlanden recht hebben op een rechtvaardige prijsbehandeling in casu voor suiker?

04.02 Minister **Eddy Boutmans**: Mijnheer de voorzitter, collega's, op de MOL-conferentie een paar weken geleden in Brussel was de algemene teneur dat het Europese initiatief om de markten open te stellen voor alles behalve wapens een zeer goed initiatief was. Degenen die al jaren bij

de solidariteitsbeweging van de derde wereld betrokken zijn, kunnen inderdaad niet anders dan vaststellen dat dit altijd een eis was die nu tenminste als een principe voor de minst ontwikkelde landen werd verworven.

Over dat principe werd op de algemene raad van februari 2001 drie spreidingen in de tijd overeengekomen, namelijk voor bananen, suiker en rijst. Op Europees niveau speelde zich dit op het commissariaat voor de Handel af. Het is goedgekeurd door de Ministerraad Algemene Zaken. De commissaris voor de Ontwikkelingssamenwerking noch de Ministerraad Ontwikkelingssamenwerking werden daarbij echter betrokken. Minister Gabriëls zei reeds dat dit ook in België niet langs ons is gepasseerd. Dit illustreert eens te meer dat er een probleem met de coherentie is. Het belang van de ontwikkelingssamenwerking is niet louter tot Ontwikkelingssamenwerking beperkt. Een hele reeks beleidsdomeinen hebben repercussies op de ontwikkelingslanden. Terzake is het aspect belang van de derde wereld niet in voldoende mate aanwezig.

Het dossier is niet eenvoudig. Voor een aantal MOL-landen, de minst ontwikkelde landen, is suiker een belangrijk product is. Daarnaast zijn er echter ook een aantal ontwikkelingslanden die geen MOL-land zijn en waarvoor suiker een belangrijk product is. Van deze beide categorieën zijn sommigen ACP-landen en zij vallen dus onder een verdragsrechterlijke bindende overeenkomst, een volkenrechterlijke bindende overeenkomst. Deze ACP-landen - waarvan sommige MOL-landen zijn en sommigen zoals bijvoorbeeld Mauritius, niet - krijgen preferenties. Ze zijn dus vrijgesteld van invoerrechten in de Europese Unie en ze krijgen bovendien quota die met gegarandeerde prijzen mogen worden ingevoerd. Dat schept natuurlijk verdeeldheid tussen ontwikkelingslanden die ACP-landen zijn en ontwikkelingslanden die dat niet zijn. Dat is echter het principe van de ACP. Het verdrag is niet met alle ontwikkelingslanden gesloten, maar toch met een zeer groot aantal. Daarnaast is er binnen de ACP-landen nog een opdeling van belangen. Er is dus geen ideale oplossing.

Het is evident dat de Europese landbouwsubsidies op het vlak van het belang van de ontwikkelingssamenwerking een groot probleem zijn. Het is ook strijdig met de geest van de internationale ontwikkelingen. De subsidie van onder meer de suikerproductie is ook in afbouw. Ik heb daarover geen details, maar het maakt deel uit van de gemeenschappelijke marktordening om

de subsidie geleidelijk te verminderen. In de overgangsregeling verandert er tot 2006 niets voor de MOL-landen. Voor de ACP-landen blijft de regeling, die onlangs werd verlengd, gelden en blijft hun gegarandeerde markttoegang met gegarandeerde prijzen bestaan. Voor de MOL-landen die geen ACP-land zijn, kan pas in juli 2006 iets veranderen door een 20% reductie voor zover de clausule van voorbehoud niet in werking wordt gezet, iets waaraan sommige lidstaten nogal veel belang aan hechten.

Het afschermen van de eigen markt is uiteraard een probleem voor veel ontwikkelingslanden. Bovendien speelt nog een ander element mee, met name een aantal boerenorganisaties en een aantal mensen die de problematiek van de voedselzekerheid volgen - ik vind dat we daar gevoelig moeten voor zijn - leggen de nadruk op het belang dat ontwikkelingslanden in de eerste plaats in hun eigen landelijke of regionale voedingsbehoefte zouden kunnen voorzien en dat de export, in tegenstelling tot jarenlange officiële politiek van de Wereldbank en het unitair fonds, niet te veel moet worden bevorderd. Er moet terzake een evenwicht zijn. Men kan een land niet verhinderen te exporteren, want dan heeft het ook geen deviezen. Men kan nooit op elk gebied zelfbedruipend zijn.

Bovendien zal men nooit op alle gebieden zelfbedruipend zijn. Een al te eenzijdig bevorderen van export is ook niet goed als de lokale bevolking dan geen eigen voedsel kan produceren.

Dan is er nog een laatste probleem dat in de hele ACP- en in heel de marktordeningskwestie een belangrijke rol speelt, met name de regels van oorsprong zonder dewelke het bijzonder moeilijk is te weten waar suiker of om het even welk ander product nu echt vandaan komen. In Europees verband is er dan nog de speciale regeling voor landen en gebieden overzee, de LGO's. Daaronder zijn de Nederlandse Antillen, waar ook suiker wordt geproduceerd. Dat is een open gat in de markt, zegt men soms. Op basis van al deze gegevens zal de regeling geleidelijk moeten worden bijgestuurd, naar ik hoop in het belang van de ontwikkelingslanden die het goedkoopst en het best dit product kunnen produceren. Dit betekent echter dat men een belangenconflict heeft met een deel van onze landbouw, dat is duidelijk.

04.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de staatssecretaris, dank u voor dit antwoord. Ik neem de chronologische volgorde en dus eerst de MOL's. Dat klinkt prachtig, maar wat betekent dat in de praktijk? Van de 500 producten worden er 11

concreet door geraakt. Bij de andere is dat reeds een verworvenheid. De belangrijkste dingen – suiker, rijst en bananen – vliegen eruit. Men zet daar een tijdsplanning op die op het terrein tot niets leidt. Met principes alleen eet men niet. Het is een mooie etalage, maar de inhoud is iets bescheidener. Ik ben het met u eens dat er onvoldoende coherentie is. De Derde Wereld moet een prioriteit zijn. Er rijst inderdaad een groot probleem voor de ontwikkelingslanden. Ik weet dat het niet eenvoudig is, maar op het terrein wordt de politiek van verdeel en heers toegepast. De grote winnaars zijn niet de enkele landen als Mauritius en nog enkele in de Caraïben, maar wel de eigen economie. Dat is hallucinant en wraakroepend. Als men het systeem globaal bekijkt, blijft de conclusie dat de eigen economie eerst komt. Alle mooie principes van voorrang aan de Derde Wereld verdwijnen op het terrein althans voor dit dossier bijna in het niet. Er is niks over de oorsprong en het klopt dat minister Michel dit heeft bedongen. Het heeft geen zin om via transit toch de markt te ontwrichten. Mijn conclusie luidt dat wij hoop hebben, maar van hoop alleen leeft men niet.

U stelt met mij vast dat u in dit dossier dat de Derde Wereld toch wel degelijk aanbelangt, niet bent gehoord door minister Gabriëls. Ik trek daar mijn conclusie uit, u misschien ook de uwe.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Vraag van de heer Jef Valkeniers aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "de controle van de activiteiten van het Internationaal Huis" (nr. 4796)

05 Question de M. Jef Valkeniers au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "le contrôle des activités de la Maison internationale" (n° 4796)

05.01 Jef Valkeniers (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, collega's, het Internationaal Huis zal voortaan rechtstreeks worden gesubsidieerd door de Nationale Loterij. Hierdoor worden de activiteiten van het Internationaal Huis onttrokken aan de controle van het Rekenhof. Is dit wel gezond, gezien de problemen die in het verleden door het Rekenhof werden opgemerkt zoals een dubbele subsidiëring en de vermenging van werkingssubsidies met projectsubsidies? Hoe gaat die controle in de toekomst gebeuren? Blijft het verder in stand houden van dit huis eigenlijk wel verantwoord gezien het klein aantal taken dat het krijgt

toegewezen of initiatieven die het zelf op zich neemt?

05.02 Minister Eddy Boutmans: Mijnheer de voorzitter, u weet dat het Internationaal Huis net was opgericht toen deze regering is aangetreden. Er waren al wat uitgaven gedaan en gepland. We stonden voor de keuze: zetten we dit voort of breken we dit af? We hebben ervoor gekozen om het voort te zetten. Ik weet dat u die keuze niet enthousiast begroet en ik kan daar begrip voor opbrengen.

Wat gaan we doen? Ten eerste, we zullen het privaatrechtelijk karakter van de vereniging beklemtonen. Of zij zullen voortbestaan of niet is in de eerste plaats hun eigen beslissing.

Ten tweede, de wijze van financiering en de wijze om op een legale manier te saneren moeten worden bepaald, want ook het Rekenhof en de Inspectie van Financiën hadden bedenkingen geuit. Is het een NGO, zoals alle andere, dan vallen ze onder de gewone reglementering. Is het iets publiekrechtelijk, dan moet het een wettelijke basis hebben.

De oplossing die we nu hebben bepaald is onder meer bedoeld om aan de kritiek van het Rekenhof tegemoet te komen. Een overeenkomst zal worden gesloten waarin het Internationaal Huis bepaalde opdrachten zal toevertrouwd krijgen. In de mate dat zij die opdrachten vervullen, zullen zij ervoor gesubsidieerd worden. Deze maatregel geldt niet eeuwig. Na verloop van tijd zal er een evaluatie komen. Ik wil er toch op wijzen dat er nu via het Internationaal Huis toch een aantal opdrachten worden vervuld die in ons beleid een zinvolle plaats innemen, met name het coördineren en organiseren van de hele actie kleurbekennen, zowel voor de Nederlandstalige als voor de Franstalige of tweetalige provincies. Daarover moet met zich maar eens informeren bij zijn kinderen of kleinkinderen, het zal blijken dat men in de meeste scholen toch zeer tevreden is over wat er op dat gebied gebeurt.

Ten derde, uit één van de vorige interpellaties is gebleken dat de werking inzake fair trade toch niet onbelangrijk is en dat zij dat ook coördineren. Het Internationaal Huis is geen keuze van mij. Het stopzetten zou ook grote kosten en ongemakken hebben meegebracht. We zetten het project voort. We proberen het in ons beleid in te passen op basis van een overeenkomst. Deze overeenkomst zal ooit ten einde lopen en al dan niet worden verlengd.

05.03 **Jef Valkeniers** (VLD): Mijnheer de staatssecretaris, is het juist dat het hoofdzakelijk zal worden betoelaagd door de Nationale Loterij?

05.04 Minister **Eddy Boutmans**: Ja, maar Ontwikkelingssamenwerking beschikt over een wettelijk vastgelegd deel van de opbrengst van de Nationale Loterij en op basis daarvan wordt het gefinancierd.

05.05 **Jef Valkeniers** (VLD): Maar de controle blijft toch dezelfde?

05.06 Minister **Eddy Boutmans**: Op basis van de overeenkomst zal het Internationaal Huis worden gecontroleerd op het naleven ervan en op de besteding van de middelen die ermee te maken hebben.

05.07 **Jef Valkeniers** (VLD): U kent mijn standpunt. Ik vind dat de investering die daar is gebeurd, de werkingskosten en het personeelskader niet in verhouding staan tot wat er daar wordt gepresteerd. De zaken die u opnoemt konden evengoed worden gedaan door DGIS. Dat is mijn bescheiden mening. Bij DGIS bestaat ook een cel die zich bezighoudt met de opleiding tot ontwikkelingswerker. Er is ook ITECO en er zijn ook heel wat universiteiten met een licentie voor ontwikkelingssamenwerking. Ik blijf erbij dat het dubbel of driedubbel gebruik is. We zullen die zaak blijven volgen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos*

Vu l'absence de M. André Frédéric, sa question n° 4868 n'aura pas lieu.

06 **Vraag van de heer Joos Wauters aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "steun aan projecten in Peru" (nr. 4867)**

06 **Question de M. Joos Wauters au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "le soutien accordé à des projets au Pérou" (n° 4867)**

06.01 **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, ik ben samen met collega Frédéric naar Peru geweest voor de controle van de verkiezingen. Na tien jaar autoritair bewind van Fujimori, zullen deze verkiezingen hopelijk nieuwe ontwikkelingen mogelijk maken, dankzij de nieuwe president Toledo.

Wij waren ook geïnteresseerd in de mate waarin

ons land aanwezig is in Peru en het zijn ontwikkelingssamenwerking zal uitbouwen. Daarom hebben wij contacten gehad met de hele civiele samenleving, in het bijzonder met een aantal NGO's en projecten die ook door onze ontwikkelingssamenwerking worden gesteund. Een van die projecten bevindt zich in het Andesgebergte op 3.000 meter hoogte. Het betreft een herbebossingsproject dat reeds sinds de jaren '60 loopt en in verschillende mijnsites in het Andesgebergte wordt uitgevoerd. Om de schade die door de mijnen werd aangericht te compenseren, werd een herbebossingsproject opgestart. Het kadert in een internationaal hulpprogramma. België is daar niet alleen; verschillende landen leveren een bijdrage. Het project loopt nu gedurende bijna dertig jaar. België is er de enige steunverlener voor Adefor, die het project concreet uitvoert. Sinds 1990 is België er als enige overgebleven. Wij blijven steun verlenen, terwijl de anderen zich hebben teruggetrokken. Wij hebben het bezocht en hebben gezien dat het als ecologisch project een aantal pluspunten heeft. Het heeft ongetwijfeld wat soelaas gebracht voor de betrokken streek. Toch is er een aantal zaken die ons zijn opgevallen.

Aanpalend aan dat herbebossingsproject wordt een privé-goudmijn uitgebaut.

Men gaat daarbij nogal drastisch te werk. Men dynamiteert het gebergte om het goud te kunnen verzamelen. Vervolgens wordt cyanide gebruikt om het goud los te weken uit het gesteente. Mijnheer de staatssecretaris, u kunt zich voorstellen welke ecologische schade dit alles berokkent aan de campesinos die 1000 meter lager, op 2000 meter hoogte, hun agricultura beoefenen. De campesinos hebben onvoldoende water, de cyanide vergiftigt hun bodem, en dan zwijg ik nog over de toestand in Cajamarca, aan de voet van de bergketen.

Men heeft ons diverse incidenten gemeld. Zo heeft een vrachtwagen zijn lading kwik verloren in een van de dorpen van de campesinos. De gevolgen waren verschrikkelijk. De plaatselijke indiaanse bevolking werd opgetrommeld en men stak ze wat centen toe om het kwik te verzamelen. U kunt zich voorstellen wat zich daar allemaal heeft afgespeeld. Ik zwijg hier nog over de afvalbergen die erin de toekomst zullen ontstaan. Kortom, wij steunen in Peru een project dat de hele ecologische waarde van de omgeving aan het vernietigen is.

Mijnheer de staatssecretaris, ook de Wereldbank ondersteunt de goudwinning in Cajamarca voor

5%, wellicht in het kader van de ontwikkeling van Peru, hoewel goud op zijn beurt ook veel opbrengt. Ik stel me hier vragen bij. Hoe is dit in godsnaam mogelijk, als men de ecologische verwoesting in ogenschouw neemt?

Wij hebben ook vastgesteld dat dank zij Adefor de kaderleden van de goudmijn een transit maakten naar de aanpalende goudmijn. De belangen van het herbebossingsproject werden zo eigenlijk overgeleverd aan de directie van de goudmijn, die op haar beurt gebieden ging aankopen in het gebergte. Tegen Adefor zeiden ze vervolgens: "Dit zijn onze gebieden, herbebos ze maar. Dan krijgen wij een mooi ecologisch imago. De ecologische schade die we aanrichten, wordt toch mooi gecompenseerd?"

Mijnheer de staatssecretaris, de andere betrokken gebieden in Peru zijn eigendom van een coöperatieve waarvan men beweert dat ze veel weg heeft van een sekte. De betrokken gebieden bleken in 1980 immers aangekocht door een goeroe die er zich met een aantal families heeft gevestigd. Sindsdien doet Adefor aan herbebossing op basis van die coöperatieve. Het is onduidelijk voor ons in welke mate de vruchten van de herbebossing, in de vorm van houtbewerking, meubelbouw en brandhout, naar de plaatselijke bevolking terugvloeien. Alleen de mensen die in die gesloten gemeenschap leven, kunnen misschien een definitief antwoord geven op deze vraag.

Daarom zeggen wij dat Adefor in heel het herbebossingsgebied gebruikt wordt door derden. Dat is geen autonoom project meer. Bovendien kan men vaststellen dat Adefor institutioneel eigenlijk heel smal is opgebouwd. De papierfabriek, die ook de houtverwerking deed is failliet gegaan. Het hele beheer van het land is daar niet kunnen blijven bestaan. Dat is weg. Alleen de twee universiteiten participeren daar nog in zoals ook, op een halfslachtige manier, het ministerie voor de Landbouw wetend dat Fugimori met Montesinos via constructies aandelen had in de goudmijn. Dat is alweer een element dat vragen doet rijzen bij onze steunverlening. Institutioneel is dit toch wel erg smal opgebouwd. Welke zekerheid hebben we?

Een laatste element is het terugvallen van de papierverwerking. Voor ons is het onduidelijk. Wij hebben daar enkele heel kleinschalige ateliers bezocht waar kleine meubels werden gemaakt. Op zich is dat wel heel goed natuurlijk, maar als men de hectaren herbebossing ziet, dan mag men daar toch een grotere opbrengst van verwachten

dan die kleinschalige meubelmakerij. Wij zijn niet tegen kleinschaligheid. Wij hebben de indruk dat het voor brandhout wordt gebruikt, dat de economische rentabiliteit eigenlijk nauwelijks iets betekent en dat de sociale impact, de werkgelegenheid, ook nauwelijks iets betekent.

Ik kan nooit definitieve uitspraken doen omdat wij daar slechts twee en een halve dag hebben rondgelopen. Wij hebben daar veel gezien, wij hebben daar vele contacten gehad, met campesinos, met mensen die bezorgd zijn over het hele ecologische evenwicht. Toch zijn dat onze conclusies.

Ik kom dus tot onze vragen. Aan welke voorwaarden moet Adefor voldoen om verder in aanmerking te komen voor onze steun? Binnen welke timing moet aan deze voorwaarden door Adefor voldaan worden om op onze steun te kunnen blijven rekenen? Op welke wijze kan de vermenging tussen het hele herbebossingsproject en de goudmijn voorkomen worden? De goudmijn blijft zich inkopen en gronden ter beschikking stellen. Er is geen duidelijk onderscheid. Men blijft alles vermengen.

Onze laatste, belangrijke, vraag heeft betrekking op de Wereldbank, die in die goudmijn participeert. Wat kunnen wij en wat kunt u doen in het licht van al deze projecten doen ten aanzien van de Wereldbank om een en ander toch in een beter perspectief te krijgen?

06.02 Minister **Eddy Boutmans**: Mijnheer de voorzitter, de pertinente vragen van de twee collega's tonen aan dat bezoeken ter plaatse zeer nuttig zijn. Parlementaire controle heeft dus zijn nut. Ik wil er wel op wijzen dat de voortzetting van het oude Adefor-project sinds 1999 in bespreking is tussen onze vertegenwoordigers ter plaatse en de lokale autoriteiten. In 1999 lieten we al weten dat we vragen hadden, met name betreffende de representativiteit van Adefor in zijn samenstelling van de raad van beheer en de institutionele duurzaamheid van Adefor. Dat zijn dus dezelfde vragen als de vragen die u stelt.

Sindsdien vonden geregeld overlegvergaderingen plaats tussen onze vertegenwoordigers en die van Adefor, zonder dat evenwel een voldoende oplossing werd gevonden. Recent evenwel is er nog een vergadering gehouden waarbij de leden van Adefor samen een strategisch plan uitgewerkt hebben en waarbij ook de Belgische vertegenwoordiger van onze samenwerking aanwezig was. Dat strategisch plan zal nu door Adefor ter goedkeuring aan een algemene

vergadering worden voorgelegd. Eind juni zou een vertegenwoordiger van Adefor naar België komen. Wij zullen hem op het kabinet ontvangen.

Intussen is aan de BTC de opdracht gegeven om een missie te realiseren waarin zij onder meer een advies zal uitbrengen over dat institutionele kader van Adefor.

De tweede vraag betreft het algemene beleid van de nieuwe Peruviaanse regering. Het lijkt me beter om nog enkele maanden te wachten, totdat we zicht hebben over wat die nieuwe regering op vlak van mijnbeleid en bosbeleid wil doen. Het gaat hier om een bilaterale aangelegenheid die met of zonder de Peruviaanse regering kan worden voortgezet.

Op basis van de gegevens die u zonet uiteenzette en die ons ook al bekend waren, zullen we dat project alleszins niet zonder meer verderzetten. Men zal goed moeten nagaan of er een pertinent antwoord is op de door u gestelde vragen, ook in de nieuwe politieke context.

U vraagt nog of er vermenging is tussen het herbebossingsproject en de goudmijn. Enerzijds moet ik zeggen dat wij niet de hele economische context bepalen. We kunnen een privé-bedrijf niets opleggen of verbieden. Anderzijds dient ontwikkelingssamenwerking echter niet om de schade door een privé-bedrijf aangericht te herstellen. Dat probleem moet op een andere manier opgelost worden. Het is geenszins de bedoeling dat wij als ecologisch uithangbord voor zo'n bedrijf dienen of zouden blijven dienen, wat enigszins wordt geïmpliceerd maar waarover ik me nu niet definitief uitspreek.

Is de steun of medefinanciering van die goudmijn door de Wereldbank een goede of een slechte politiek? Ik heb zelf niet alle details over die financiering. Niet elke mijnexploitatie is slecht. De precieze randvoorwaarden ken ik niet. In het raam van dit project kan echter over overleg met de Wereldbank worden gewaakt.

Kortom, het overleg met de partner is nog bezig. Uw bemerking over de representativiteit van die partner is juist. Dat probleem moet worden opgelost. Ik zal die mensen binnenkort ontvangen. De BTC heeft een onderzoeksopdracht gekregen over de wenselijkheid van de voortzetting van het project, rekening houdend met de factoren en ook met de factoren die u hebt aangehaald, voor zover die nog niet bekend zouden zijn geweest.

06.03 **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO):

Mijnheer de voorzitter, neemt u het mij niet kwalijk dat ik mijn spreektijd overschreed bij het stellen van mijn vraag, maar het gaat om een erg belangrijk onderwerp.

Mijnheer de staatssecretaris, het verheugt mij dat terzake een en ander wordt ondernomen en dat kort op de bal wordt gespeeld.

Wat het privé-bedrijf, de goudmijn betreft, wijs ik erop dat men zich via verschillende NGO 's inkoopt. Dat is de structuur. Terzake moet een principiële uitspraak worden gedaan omdat de exploitatie van de goudmijn het project tot herbebossing van het gebied kan doen mislukken en de volledige waterhuishouding kan verstoren. De zaken kunnen nog verergeren, want aan de andere kant van de bergketen werd naar verluidt ook goud gevonden.

Wat de Wereldbank betreft, kondigde u overleg aan. Kunt u op dat punt niet wat duidelijker en concreter zijn, mijnheer de staatssecretaris? Het gaat hier immers om een concreet dossier.

06.04 Minister **Eddy Boutmans**: Ik heb wel begrepen dat u geen randopmerkingen formuleerde, maar dat u fundamentele vragen stelde. Het is in die zin dat ik het dossier zal inkijken en dat aan de BTC een opdracht zal worden gegeven.

Wat de Wereldbank betreft, kan ik nog het volgende zeggen. Mochten wij overwegen het project verder doorgang te laten vinden, dan zullen met de Wereldbank sluitende afspraken moeten worden gemaakt. Ik ben hoe dan ook bereid uw pertinente vragen terzake over te zenden aan de Wereldbank en onze vertegenwoordiger ter plaatse te verzoeken de zaken na te gaan. Ik zal erop aandringen dat negatieve elementen niet worden gefinancierd, maar positieve projecten wel.

06.05 **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO): Begrijp mij niet verkeerd, mijnheer de staatssecretaris. Ik ben niet voor de afschaffing van het herbebossingsproject, integendeel, op voorwaarde evenwel dat aan de fundamentele voorwaarden wordt voldaan.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 **Samengevoegde vragen van**
- de heer **Karel Pinxten** aan de staatssecretaris voor **Ontwikkelingssamenwerking** over "het conflict met vice-premier en minister van

Buitenlandse Zaken Michel" (nr. 4870)
 - de heer Francis Van den Eynde
 aan de staatssecretaris voor
 Ontwikkelingssamenwerking over "de
 discussies tussen de minister van Buitenlandse
 Zaken en de staatssecretaris voor
 Ontwikkelingssamenwerking" (nr. 4908)

07 Questions jointes de

- M. Karel Pinxten au secrétaire d'Etat à la
 Coopération au développement sur "son conflit
 avec le vice-premier ministre et ministre des
 Affaires étrangères M. Louis Michel" (n° 4870)

- M. Francis Van den Eynde au secrétaire d'Etat
 à la Coopération au développement sur "les
 discussions entre le ministre des Affaires
 étrangères et le secrétaire d'Etat à la
 Coopération au développement" (n° 4908)

07.01 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de
 voorzitter, ik had eveneens een vraag gericht over
 hetzelfde onderwerp aan minister Michel.

Ik begrijp dat het delicaat is mocht
 staatssecretaris Boutmans vandaag het antwoord
 van minister Michel moeten voorlezen omtrent een
 conflict tussen hen beiden.

Le **président**: Les questions à l'attention du
 ministre des Relations extérieures sont reportées
 à la prochaine réunion de la commission des
 Affaires étrangères à laquelle assistera le ministre
 Michel qui y répondra lui-même. Le ministre
 Michel ne sera donc pas présent aujourd'hui.

07.02 **Karel Pinxten** (CVP): Mijnheer de
 voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, als we
 terugblikken op de voorbije twee jaar, zoals men
 dezer dagen in de media doet, en focussen op de
 verhouding tussen de minister van Buitenlandse
 Zaken en zijn staatssecretaris voor
 Ontwikkelingssamenwerking, dan kan men op zijn
 minst zeggen dat er op sommige momenten enige
 spanning is.

Op zich hoeft dat niet ongezonder en abnormaal te
 zijn in de politiek. De vraag is natuurlijk of men op
 bepaalde momenten geen grenzen overschrijdt.
 Daarom ben ik heel goed geïnformeerd, mijnheer
 Wauters, en kan ik deze vraag met kennis van
 zaken, vanuit enige introspectie, stellen.

In september 1999, in de rand van de algemene
 vergadering van de Verenigde Naties in New York,
 verklaarde de minister van Buitenlandse Zaken
 met betrekking tot zijn staatssecretaris voor
 Ontwikkelingssamenwerking dat hij "Boutmans in
 de pocket heeft". Een maand later, naar
 aanleiding van een interpellatie van onze collega

Van Peel, die toen door de minister van
 Buitenlandse Zaken werd gerustgesteld, werd
 aangekondigd dat er een protocol zou zijn
 opgesteld. Eind maart 2000 beschuldigde de
 staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking
 de minister van Buitenlandse Zaken in de krant De
 Standaard van politieke benoeringen bij
 Internationale Samenwerking. U sprak toen over
 een volledige inkleuring van posten, de
 benoeming van onbekwamen en u zei dat dit
 ernstig incident binnen de regering zou moeten
 worden opgelost. Dat waren uw woorden. Drie
 dagen later, op 31 maart, hebben de minister van
 Buitenlandse Zaken en u samen ontbeten. In
 november 2000 komt er opnieuw een botsing
 tussen u en de minister over het Copernicus-plan
 en de bedoelde uitkleding van
 Ontwikkelingssamenwerking, waarbij het budget
 en de bevoegdheden naar de heer Michel zouden
 gaan. Op 22 november 2000 werd verklaard dat
 de soep niet zo warm wordt gegeten als ze wordt
 opgediend en werd in de Ministerraad
 afgesproken dat er geen verdere integratie van
 Ontwikkelingssamenwerking in Buitenlandse
 Zaken zou komen. Tien dagen geleden doken er
 opnieuw geruchten op, ditmaal vanuit de OESO,
 waarbij er – wellicht vanuit Buitenlandse Zaken –
 opnieuw wordt aangestuurd om de hand te leggen
 op uw departement.

Dit is een feuilleton met heel wat kleurrijke
 afleveringen. Ook dat is wel eens boeiend in de
 politiek. Het werd echt pijnlijk op het ogenblik dat
 de eerste minister koudweg besliste om uw
 geplande vlucht naar Kongo af te lasten, te meer
 omdat de minister van Buitenlandse Zaken vanaf
 begin mei op de hoogte was en deze zending
 volledig binnen uw bevoegdheden valt. Ik moet u
 vertellen, mijnheer de staatssecretaris, dat uw
 reactie mij eigenlijk heeft verbaasd.

Het is, mijns inziens, totaal onaanvaardbaar dat de
 eerste minister de geplande zending van een
 staatssecretaris die in samenspraak met de
 minister van Buitenlandse Zaken werd genomen
 en die volledig binnen de bevoegdheden van de
 staatssecretaris valt, koudweg afgelast omwille
 van de viering van de 41ste verjaardag waarop
 hijzelf wenst aanwezig te zijn. Mijnheer de
 staatssecretaris, u mag de eerste minister en de
 minister van Buitenlandse Zaken wel vergezellen.
 Om wat te doen? Om de koffers te dragen!. Ik
 herhaal dat dit totaal onaanvaardbaar is.
 Bovendien kan dit voorval de verhouding tussen u
 en de minister van Buitenlandse Zaken in de
 toekomst niet alleen grondig verstoren maar ook
 in uw nadeel hypothekeren. Meer zelfs, dit voorval
 kan nadelige gevolgen hebben voor al de NGO's

en al degenen die bekommerd zijn voor uw departement en voor de mensen waarvoor u als Belgisch staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking het opneemt.

Een staatssecretaris die dit pikt, laat zichzelf lamleggen. Hij aanvaardt immers het onaanvaardbare. Politiek draait rond invloed of zeg ik beter macht. Politiek draait rond machtsverhoudingen. Men tast de grenzen af. De eerste minister is niet één brug maar vele bruggen te ver gegaan. U hebt dit aanvaard. Dit is niet alleen bijzonder pijnlijk voor u maar ook bijzonder jammer omdat u door uw houding een deel van het regeringsbeleid dat gericht is op de armsten in de wereld hypothekeert. Los van de interne kleine Belgische politiek waarvan dit voorval een voorbeeld is, vind ik de gebeurtenissen bijzonder erg.

Mijnheer de staatssecretaris, ik veronderstel dat u eind juni de eerste minister en de minister van Buitenlandse Zaken zult vergezellen. Het ware beter geweest dat u uw zending had kunnen afwerken en dat de eerste minister niet naar Congo zou afreizen. Wat gaat er eind juni gebeuren? Men reist naar Congo met een actieprogramma dat voor 95% bestaat uit verklaringen en toezeggingen die betrekking hebben op uw bevoegdheidsdomein. U hebt zich laten degraderen! Sorry voor het onhoffelijke woordgebruik, ik druk echter mijn ongenoegen uit niet zozeer omwille van politieke redenen maar omwille van datgene dat u als staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking belichaamt. Eind juni zult u een soort schaamlapje zijn. U maakt het mogelijk dat men eind juni met een actieprogramma naar Congo vertrekt om te verbergen dat een aantal voorwaarden inzake Lusaka en de intercongolese dialoog nog onvoldoende zijn om een regime zonder legitimatie te legitimeren.

We ontkennen niet dat de president een aantal goede intenties heeft bekendgemaakt en enkele uitstekende maatregelen op het terrein in Congo heeft genomen. Die zijn echter totaal onvoldoende opdat onze regering met de eerste minister op kop een regime legitimeert dat geen enkele legitimatie heeft. Het klassieke antwoord luidt dat niemand in Congo enige legitimatie heeft. Dat klopt. Het gaat echter om de zin van enige gradaties. Dat de minister van Buitenlandse Zaken naar Congo reist, dat is begrijpelijk. Hij is er nog geweest en hij is zeer actief in de regio. Dat lijkt mij niet echt abnormaal. Wanneer de regering echter de eerste minister uitstuurt, geeft zij eigenlijk een signaal dat totaal haaks staat op de realiteit op het terrein,

onder andere inzake het respect voor de mensenrechten. Vandaag nog worden de elementaire mensenrechten aan beide zijden afschuwelijk geschonden. Ik ben het er dus wel mee eens dat de regering initiatieven ontplooit, maar verwerp elke legitimatie door het uitzenden van een delegatie met aan het hoofd de eerste minister. Dan gaat zij veel te ver.

Mijnheer de staatssecretaris, het was beter geweest mocht de regering u als staatssecretaris van Ontwikkelingssamenwerking de kans hebben gegeven om naar Congo met een pakket humanitaire hulp rechtstreeks ten behoeve van degenen die het echt nodig hebben, te reizen. Ik zeg dat, niet wegens een politiek spel, maar omdat ik denk dat alle collega's over meerderheid en oppositie ten zeerste bekommerd zijn over dat signaal. Mijns inziens heeft het bezoek van de eerste minister een al te ernstige draagwijdte.

Mijnheer de staatssecretaris, ik had een aantal vragen schriftelijk ingediend en zal ze dus niet voorlezen. Eigenlijk ben ik meer benieuwd naar een openhartige reactie op die feiten. Nogmaals, wij steunen uw beleid wanneer het degenen die het echt nodig hebben, ten goede komt.

07.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, de heer Pinxten heeft de chronologie geschetst van de feiten vanaf het prille begin, met name de uitspraak in New York waarvan ik aan minister Michel met een boutade zei: "Boutmans in the pocket", tot de briefwisseling van de Belgische ambassadeur bij de OESO. Daar moet nog weinig aan worden toegevoegd, tenzij het volgende. In tegenstelling tot wat daarstraks gesuggereerd werd door een lid van de huidige meerderheid, moet ik objectief getuigen – ik volgde als lid van de oppositie in de vorige legislatuur net als nu buitenlandse zaken en ontwikkelingssamenwerking – dat ik nooit werd geconfronteerd met het permanent drama dat sinds het aantreden van de regering tussen de twee tegenspelers, de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Ontwikkelingssamenwerking, wordt opgevoerd, hoewel er misschien destijds ook wel onderhuidse spanningen waren. Het moet mij van het hart dat, indien het om een sportwedstrijd ging, het resultaat wellicht 6-0 zou zijn voor Buitenlandse Zaken.

Er is hier duidelijk een mentaliteitsverandering bij Buitenlandse Zaken. Af en toe komt ze omfloerst naar voren maar soms ook zeer brutaal. Wat mij betreft, is dit om het even. Ik zit in de oppositie en het is de regering die het beleid bepaalt. Als

men echter een staatssecretariaat voor Ontwikkelingssamenwerking opzet om de ontwikkelingssamenwerking daarna te reduceren tot een bloempotje of een versiering van de buitenlandse politiek, dan heeft dat volgens mij geen zin. Men kan het departement dan beter afschaffen. Als er een departement bestaat, dan moet het functioneren. Wat is de bedoeling? Quid met het protocol dat destijds met veel poeha werd aangekondigd? Die vraag mag volgens mij gesteld worden.

Een laatste vraag is waar ontwikkelingssamenwerking begint. Men heeft zojuist gealludeerd op de reis naar Afrika van de eerste minister en de vice-eerste minister naar aanleiding van de 41ste verjaardag van de onafhankelijkheid van Congo. Als ik de kranten mag geloven, had heel deze opdracht echter te maken met ontwikkelingssamenwerking. Ik meen dat dit voor de hand ligt. Men vraagt zich dan af wie er nog aan ontwikkelingssamenwerking doet en of ontwikkelingssamenwerking voor dit land niet doodgewoon een vlag is geworden die vele andere ladingen dekt. Ik dank de staatssecretaris bij voorbaat voor zijn antwoord.

07.04 Minister **Eddy Boutmans**: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal op twee concrete aspecten dadelijk een correct antwoord geven. Ten eerste, is er de OESO. Ik wil erop wijzen dat Ontwikkelingssamenwerking een van de zeldzame subdepartementen is waar er een evaluatiecultuur bestaat die ook internationaal is ingedekt. In het raam van het Development Aid Committee van de OESO komen donorlanden overeen dat zij om de drie jaar elkaars werking beoordelen. Dat gebeurt ook aan onze universiteiten, een soort visitatieprocedure. Vorig jaar zijn een aantal experts van de OESO en peers, namelijk een vertegenwoordiging uit Denemarken en uit Luxemburg, onze instrumenten van ontwikkelingssamenwerking komen bezoeken. Zij hebben met alle actoren die zij wensten te ontmoeten gesproken. Het ging om de administratie, mijzelf, de NGO's, de Gemeenschappen en de Gewesten. Zij zijn ook in Niger en Vietnam ter plaatse gaan kijken. Niemand kan ontkennen dat zij een departement Ontwikkelingssamenwerking in volle verandering gezien hebben, wat een deel van hun vragen verklaart. Zij zijn tot een reeks bevindingen gekomen die op een aantal punten zeer kritisch zijn. Zo is er bijvoorbeeld geen goed systeem van interne evaluatie en controle. Er dreigt een te grote versnippering inzake NGO's en indirecte actoren. Er is te weinig coördinatie met andere departementen, met name de vertegenwoordiging

bij de Wereldbank en de Breton Woods-instituten. De hervorming waartoe tijdens de vorige legislatuur werd beslist, moet verder worden doorgezet. Zij hebben zeer sterke vragen in verband met de defederalisering en ik meen zelfs dat het woord ongerustheid werd gebruikt.

Ten slotte zeggen zij onder meer ook dat het een goede zaak is dat de regering heeft beslist om de begrotingssecties Ontwikkelingssamenwerking en Buitenlandse Zaken gescheiden te houden.

Eerste vaststelling, het is positief dat de instellingen experts hebben die hun meningen duidelijk formuleren. Dat geeft ons de mogelijkheid om daarop, in welke zin dan ook, in te spelen.

Tweede vaststelling, ik merk op dat de begroting - dat kwam in één van uw vragen prominent naar voren - jaarlijks door het Parlement al dan niet wordt goedgekeurd. De begroting omvat tot op heden een sectie 15 Ontwikkelingssamenwerking en een sectie 14 Buitenlandse Zaken. Krachtens het benoemingsbesluit wordt de begroting door politiek verantwoordelijken voor de ontwikkelingssamenwerking opgesteld, in het Parlement verdedigd, uitgevoerd en geordonneerd. Dat is de huidige situatie, die de OESO toejuicht. Dat heeft iedereen duidelijk in de kranten gelezen en dat heb ik nu duidelijk in het Parlement bevestigd. Het is niet zinvol om aan te dringen op een wijziging van het verslag. Dat zal ook niet gebeuren.

Moet er een protocol worden gesloten? Zeker niet om de begrotingskwestie te regelen. De begroting is een wet. Wij kunnen onmogelijk een protocol sluiten dat zou ingaan tegen een wet, tegen de uitdrukkelijke wil van het Parlement. Dat zullen wij niet doen. Moet er over andere punten een protocol worden gesloten? Daar zijn argumenten voor en tegen. Het is in ieder geval zo dat de bevoegdheid van de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking vastligt in zijn benoemingsbesluit, in een aantal juridische akten, waarover de Raad van State ook een duidelijk advies heeft gegeven. Dat volstaat voor mij als juridische basis.

Ik kom tot een volgende punt, Congo. Ik wil het incident overstijgen. Iedereen weet dat de manier waarop de reis werd afgezegd mij niet tot tevredenheid heeft gestemd. De reis werd overlegd met de eerste minister en de minister van Buitenlandse Zaken. Waartoe het overleg allemaal had kunnen leiden, laat ik in het midden. Het overleg was in elk geval niet voltooid op het

moment dat de vlucht werd afgezegd. Ik heb reeds publiekelijk laten weten dat dit niet aangenaam was. Ik kom daar verder niet op terug.

Hoe gaat het nu verder? Wij zullen in de komende dagen en weken beslissen of mijn reis zal doorgaan en wanneer. Het doel van de reis is immers om de verdere uitbouw van onze samenwerking te bespreken met diverse Congolese actoren, overheden die willen samenleven, zowel in Kinshasa als in Kisangani en het tekenen, het definitief committeren van een aantal projecten waaraan wij sinds het actieplan van vorig jaar werken en dat wij trachten uit te voeren in zeer moeilijke omstandigheden. Iedereen zal beseffen dat het in een land in oorlog zo is. De bedoeling is dat er voor 780 miljoen frank aan nieuwe programma's vrijkomt. Deze programma's zijn in opbouw. Ontwikkelingssamenwerking gaat immers zelden snel. Er zijn uiteraard gevallen van noodhulp, maar zelden wordt vandaag iets beslist en morgen uitgevoerd. Dat werkt niet zo. De beslissing wordt door uitvoerig overleg met zeer veel actoren voorafgegaan. De uitvoering vraagt bovendien veel tijd, soms te veel als u het mij vraagt. Dat was het doel van de reis, evenals het afleveren van 17,5 ton hulpgoederen in Kinshasa en Kisangani.

Aan het actieplan wordt op dit ogenblik gewerkt binnen de regering. Terwijl wij hier zitten, is de werkgroep die hiermee bezig is opnieuw bijeen om een tekst uit te werken die dan door de regering al of niet gewijzigd zal worden aangenomen. Datum, schema en inhoud van mijn reis zullen dus worden bepaald door de mate waarin Ontwikkelingssamenwerking zijn specifieke rol in Congo kan spelen. Ontwikkelingsbeleid op zich kan de pacificatie van de regio helpen bevorderen, wat op zichzelf een bijzonder zware opdracht is en natuurlijk gecoördineerd moet worden met andere instrumenten zoals onder meer diplomatie. Bovendien kunnen wij ook een bijdrage leveren tot het voorbereiden van het institutionaliseren van de Congolese staat in de zin van het streven naar democratische legitimatie. Wij kunnen dus werken ten gunste van de bevolking en niet ten gunste van enig regime. Dat slaat niet specifiek op Congo. Ontwikkelingssamenwerking is er nooit voor een regime, wel altijd voor de bevolking. Dat wil niet zeggen dat men kan doen alsof er geen regime is. Wij werken dus nu reeds in een aantal programma's samen met Congolese regeringsdiensten. Wij werken mee aan de versterking van bijvoorbeeld het ministerie van Volksgezondheid. In die programma's die nieuw zijn of die binnenkort in uitvoering zullen kunnen

worden gesteld, wordt daarop ook verder gebouwd. Ik denk dat niemand ontkent dat er hoopvolle tekenen zijn, zowel voor de pacificatie van de regio als voor de huidige Congolese regering die een aantal intenties heeft geuit, maar ook een aantal daden heeft gesteld.

De belangrijkste daad vanuit het standpunt van Ontwikkelingssamenwerking is het loskoppelen van de wisselkoersen. Tot voor kort konden wij eigenlijk geen deviezen in dat land binnenbrengen. Wij moesten daarmee oppassen, omdat die deviezen moesten worden omgewisseld tegen Congolees geld tegen een koers die de markt absoluut niet weerspiegelde, via een verplicht kanaal. Dat kwam erop neer dat als men voor een miljoen binnenbracht, men nog ongeveer voor 333.000 frank reële hulpmogelijkheden overhield. Voor het saldo moest er maar een vraagteken worden gezet achter wat er gebeurde met dat geld. Voor een regio in oorlog en een land zonder begroting – toen toch – en zonder transparante financiering, vormde dat een onoplosbaar probleem. Daarom ook trokken veel donoren weg uit Congo en werd onze samenwerking voortgezet met aangepaste technieken en aangepaste programma's. Op die weg gaan wij verder, maar wij moeten rekening houden met de nieuwe gegevens als het opheffen van de wisselkoersverplichting. Dat schept voor ons veel meer transparante mogelijkheden om aan reële ontwikkelingssamenwerking te doen in het belang van de bevolking en met de middelen die wij daar binnenbrengen.

Werken met Ontwikkelingssamenwerking in conflictgebieden is een van de grote uitdagingen waarvoor Ontwikkelingssamenwerking staat. Op alle niveaus, weze het de OESO, de UNO of de Europese Unie, twee weken geleden nog op de Europese Ministerraad, wordt daarover uitvoerig gediscussieerd. In oktober 2001 organiseren wij trouwens een seminarie dat ook in de lijn ligt van een hele reeks acties die we de voorbije twee jaren ondernomen hebben.

Dit seminarie vindt plaats samen met de Portugese en de Zweedse Ontwikkelingssamenwerking. Aan de hand van een aantal gevallenstudies zal worden getracht concrete richtlijnen op te stellen inzake het gebruik van welke instrumenten van Ontwikkelingssamenwerking en op welke manier in landen die ofwel in oorlog zijn, of waar een etnisch conflict voortdurend aanwezig is of dreigt of in de zogenaamde fragiele staten.

Zelfs indien - en dat is de grote uitdaging - de

regio pacificeert, en er zijn gunstige maar ook ongunstige aanduidingen, de ontwikkeling van de huidige Congolese regering in de goede richting blijft gaan, is er een levensgroot probleem. Er is daar geen overheid die enigszins efficiënt kan werken.

Dat is niet de schuld van de huidige regering. Dat is een vaststelling die zij ook deelt. We kunnen niet zomaar, zoals we in een aantal landen proberen te doen, aan de overheid zeggen dat zij de prioriteiten kan bepalen, aan die overheid de middelen van de donoren overhandigen en eraan toevoegen dat zij die middelen volgens haar prioriteiten in bepaalde sectoren kan aanwenden waarbij het voor zich spreekt dat wij daarop enige controle zullen uitoefenen en waarover die overheid ons zal rapporteren.

Eigenlijk richt Ontwikkelingssamenwerking zich steeds meer op het ownership, een modeterm, maar ook realiteit, van de lokale autoriteit. Respecteer wat er lokaal bestaat aan verantwoordelijkheid, aan expertise en versterk dat. Nu, in een land zonder Staat, of waar de Staat uitermate zwak is, is dat natuurlijk een zeer moeilijke zaak. Op die manier kan men geen grote geldmiddelen injecteren in een land dat wel een begroting heeft maar waarvan men technisch niet bekwaam is deze begroting op te stellen. Het opstellen van een begroting is ingewikkeld en kost veel tijd en energie. In Congo is men niet in de mogelijkheid om die begroting met correcte gegevens op te stellen en in de uitvoering tot het laatste detail te volgen.

Ten tweede, men heeft niet de overheid in haar geheel om ervoor te zorgen dat wat vandaag in Kinshasa beslist wordt, overmorgen in een of ander landelijk gebied ook in uitvoering wordt gesteld. Dat is de grote uitdaging waarvoor Congo staat, waarvoor Congo in de eerste plaats oplossingen moet zoeken en waaraan de Internationale Gemeenschap een bijdrage kan leveren.

Aan het actieplan en aan het aspect van Ontwikkelingssamenwerking hebben wij vrij lang gewerkt en het op een evenwichtige manier op papier gezet. Ik herinner u aan de beleidsnota eind 1999, gezamenlijk ingediend door de minister van Buitenlandse Zaken, de staatssecretaris van Ontwikkelingssamenwerking en de toenmalige staatssecretaris voor Buitenlandse Handel, onderdeel Midden-Afrika. U zult de redenering die ik hier heb gegeven daarin vrij uitvoerig terugvinden, die is ook niet uit de lucht gevallen. Deze redenering hebben we intussen ook

versterkt, we hebben er verder over nagedacht en verder aangepast aan concrete omstandigheden. Dit actieplan zal door de regering voorgelegd worden aan het Parlement op 27 juni 2001.

07.05 Minister **Eddy Boutmans**: Mijnheer de voorzitter, op 27 juni 2001 zullen wij het actieplan aan het Parlement voorleggen. Op dat ogenblik zult u het daarin terugvinden. Daar wordt nu aan gewerkt. De inhoud van het actieplan en de mogelijkheden van Ontwikkelingssamenwerking om hierin een rol te spelen zullen bepalen wanneer en met welke concrete agenda ikzelf naar Congo zal gaan.

07.06 **Karel Pinxten** (CVP): Mijnheer de staatssecretaris, verschillende bronnen bevestigen mij dat het OESO-verslag er nog steeds niet is.

Wat uw reis naar Congo betreft, hebt u zich door de heren Verhofstadt en Michel laten reduceren tot een soort boy, politiek gesproken. Erger is dat u ook uw departement – zo belangrijk voor de mensen op het terrein – hebt laten reduceren tot een tweederangsdepartement. Dat is de consequentie van het schrappen van uw reis door de eerste minister. U spreekt over de reis die u nog gaat maken, maar u mag nog twintig keer naar Congo gaan, u had nú moeten gaan. Deze maand had u op zending moeten gaan, en u had het pakket ontwikkelingssamenwerking, ontwikkelingshulp en hulp aan de mensen op het terrein en aan de bevolking ginds moeten meenemen in uw valiezen.

Ik heb u goed beluisterd. Wat ik daarstraks heb aangegeven, is zich op dit ogenblik aan het voltrekken. De premier en de vice-premier zullen met een actieplan – dat eigenlijk uw actieplan had moeten zijn – tegen het einde van maand naar Congo gaan. Dat zal een actieplan inzake ontwikkelingssamenwerking zijn. Dat is echter niet de reden waarom zij zich moeten verplaatsen. Zij moeten zich verplaatsen om andere redenen. Wanneer het over ontwikkelingssamenwerking gaat, behoort het tot uw bevoegdheid en niet tot de bevoegdheid van de premier en de vice-premier.

Dit incident is een buitengewoon slecht voorteken, want ik vrees dat de krachtsverhoudingen tussen u en de minister van Buitenlandse Zaken voor eens en voor goed vastliggen, voor de rest van de legislatuur. Men weet hoever men met u te ver kan gaan. Eens deze krachtsverhoudingen vastliggen, vrees ik dat affairisme meer en meer de plaats zal innemen van

ontwikkelingssamenwerking. Dat is het resultaat waarover wij spreken wanneer we het hebben over de krachtsverhoudingen en de machtsverhoudingen tussen Ontwikkelingssamenwerking en Buitenlandse Zaken.

Ik vind dit bijzonder jammer voor iedereen in ons land die ermee is begaan, maar nog veel meer voor degenen aan wie onze ontwikkelingssamenwerking in Congo en in de andere landen van de regio moet ten goede komen.

07.07 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik heb naar het antwoord van de staatssecretaris geluisterd, en ik heb er mijn conclusies uit getrokken.

Mijnheer de staatssecretaris, van de verschillende continenten waar ontwikkelingssamenwerking nodig is, staat Afrika wel aan de top. Van de streken in Afrika waar de situatie zeer erg is, is Centraal Afrika wellicht de ergste. En in Centraal Afrika moet Congo wel het toppunt van mislukking van de dekolonisatie zijn, hoewel de dekolonisatie daar al bijna 41 jaar geleden gebeurde. Ik stel vast dat precies in Congo het initiatief volledig in handen wordt genomen door onze minister van Buitenlandse Zaken, gesecondeerd door onze eerste minister. Met andere woorden, in Centraal Afrika doet België misschien veel aan politiek, maar de ontwikkelingssamenwerking is er blijkbaar bijkomstig. Ik durf bijna zeggen dat ontwikkelingssamenwerking voor België het glijmiddel is om opnieuw politiek te kunnen bedrijven in Centraal Afrika. Volgens mij was dat niet de bedoeling van die mensen die ontwikkelingssamenwerking tot hun vak gemaakt hebben. Mijnheer de staatssecretaris, ik verwijt dit niet zozeer u, ik verwijt dit aan de ganse regering en aan alle partijen die de meerderheid vormen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Le président: Chers collègues, je constate que beaucoup de commissaires quittent la séance. M. Van den Eynde a demandé lui-même de pouvoir poser directement au ministre des Affaires étrangères sa question n° 4681 et son interpellation n° 798 inscrites aux points 9 et 11 de l'ordre du jour, portant respectivement sur la Turquie et les droits de l'homme et sur l'absence manifeste de cohésion dans notre politique étrangère en ce qui concerne les droits de l'homme. Je vous consulte pour savoir si nous poursuivons nos travaux avec les autres points

inscrits à l'ordre du jour.

07.08 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, en l'absence du ministre des Affaires étrangères, je me demande s'il ne vaut pas mieux reporter les autres questions.

Le président: La semaine prochaine, mardi matin, notre commission, le comité d'avis chargé des Questions européennes et la commission de la Défense nationale reçoivent M. Solana. Le mardi après-midi, nous rencontrons le vice-ministre des Affaires étrangères d'Irak. Le mercredi à 10 heures du matin, notre commission se réunira mais ce sera en l'absence du ministre et de nombreux points sont déjà inscrits à l'ordre du jour. Le ministre des Affaires étrangères ne sera là que le 27 et la réunion de la commission sera en grande partie consacrée au Congo. C'est pourquoi je vous propose de poursuivre nos travaux une demi-heure encore.

07.09 Eddy Boutmans, ministre: Monsieur le président, le ministre des Affaires étrangères m'a transmis un certain nombre de réponses à des questions qui lui étaient adressées. Je suis tout disposé à répondre en son nom mais je vous laisse juger.

Le président: La question n° 4760 de M. Francis Van den Eynde inscrite au point 12 est également reportée. Je vous propose de poursuivre jusqu'à 12h30. (*Assentiment*) Le secrétaire d'Etat à la Coopération au développement répondra donc en lieu et place du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères pour les questions suivantes.

Je devrais normalement me faire remplacer pour poser ma question mais, si vous le permettez, je le ferai de la tribune.

08 Question de M. Jacques Lefevre au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'évaluation de la commission des droits de l'homme et sur le vote de la Belgique" (n° 4737)

08 Vraag van de heer Jacques Lefevre aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de evaluatie van de mensenrechtencommissie en het stemgedrag van België" (nr. 4737)

08.01 Jacques Lefevre (PSC): Monsieur le secrétaire d'Etat, en réponse à une question de notre collègue, M. Simonet, le ministre a exposé, le 7 mars 2001, les priorités belges pour la commission des droits de l'homme des Nations

unies.

Il avait cité la République Démocratique du Congo, l'Iran, la Tchétchénie, la Chine et Cuba, ainsi que des thèmes comme l'abolition de la peine de mort, le respect des droits des femmes dans le monde, la promotion des droits de l'enfant et la lutte contre le racisme.

On avait eu les orientations sur lesquelles le ministre insistait mais on n'a pas eu les résultats. Donc ma question porte sur les résultats de l'action du gouvernement belge à cette commission des droits de l'homme de Genève. Je voudrais savoir quels ont été les votes de la Belgique. Personnellement, j'aurais voulu connaître les résolutions qui ont été votées, car elles ne se trouvent pas facilement.

Quelles ont été les résolutions qui ont été votées sur Cuba et quelle a été l'attitude de la Belgique? Je sais que la Belgique a voté pour la résolution qui était déposée pour Cuba, et qu'elle est passée à deux voix près. A titre personnel, si j'insiste sur cette résolution sur Cuba, c'est parce que je trouve que la Belgique n'aurait pas dû voter positivement cette résolution sur le manque de respect des droits de l'homme à Cuba. Car je pense, à nouveau, comme je le fais pour l'Irak, que les embargos provoquent la misère et que la misère génère et renforce des pouvoirs forts. Tant que les Américains, par diverses lois, continueront à vouloir imposer l'embargo à Cuba, les pouvoirs forts vont y survivre. Je trouve que c'est plutôt le procès de l'Amérique que l'on devrait faire. Et c'est peut-être ce qu'on a fait puisqu'en fin de compte, les Etats-Unis n'ont pas été réélus comme membres de la commission des droits de l'homme à Genève. Je voudrais savoir quel a été le vote de la Belgique sur cette question.

08.02 Eddy Boutmans, ministre: Monsieur le président, au sujet des textes des résolutions, je ne les ai pas ici mais on me confirme qu'on pourra me les faire parvenir, donc ce sera fait dans les prochains jours. Pour le reste, je vous lis la réponse que m'a fait parvenir le ministre des Affaires étrangères.

Les activités de la délégation belge à la 57ème session de la commission des droits de l'homme des Nations unies ont été nombreuses et notre pays, qui a entamé son mandat de membre de cette commission pour trois ans, a bénéficié d'une grande visibilité tout au long de la session.

La Belgique, en parfaite coordination avec la présidence actuelle de l'Union européenne, a été

amenée, à de nombreuses reprises, à se substituer à celle-ci pour exprimer les positions des Quinze sur toute une série de questions, étant donné qu'au cours de cette session, la Suède ne disposait pas du statut de membre de la commission. Cependant, cette année, et contrairement aux habitudes de la commission, près d'un tiers des résolutions adoptées l'ont été à la suite d'un vote. Cette nouvelle tendance traduit une polarisation croissante entre les positions du groupe occidental et celles du groupe des pays en développement. La situation au Proche-Orient, de même que les multiples initiatives de la délégation de Cuba, appuyées par un certain nombre de pays et visant, sans concertation préalable, soit à amender, soit à modifier substantiellement les résolutions traditionnellement défendues par l'Union européenne, notamment sur une série de questions thématiques, expliquent l'absence de consensus sur une série de questions liées aux droits de l'homme.

En ce qui concerne la situation des droits de l'homme dans les pays, les résolutions introduites par l'Union européenne ont été adoptées le plus souvent par vote: Irak, Iran, Soudan, Tchétchénie. Les sept pays membres de l'Union européenne qui sont membres de la commission et disposent du droit de vote, dont la Belgique, ont adopté une attitude similaire au sujet des résolutions portant sur la situation des droits de l'homme en Chine, à Cuba, au Rwanda et dans certaines parties de l'Europe du Sud-Est. Les résolutions sur la situation des droits de l'homme au Burundi, en République Démocratique du Congo, en Afghanistan, au Myanmar, en Sierra Leone, en Guinée équatoriale ont été adoptées par la commission par consensus. Le texte vous parviendra.

En ce qui concerne le point 8 de l'ordre du jour, la commission a étudié la question de violation des droits de l'homme dans les territoires arabes occupés, y compris la Palestine. Quatre résolutions ont été examinées. Comme ses homologues de l'Union européenne, la Belgique s'est abstenue lors du vote sur les résolutions consacrées aux droits de l'homme dans le Golan syrien occupé, la question de la violation des droits de l'homme dans les territoires arabes occupés, y compris la Palestine, et la situation des droits fondamentaux des détenus libanais en Israël.

L'Union européenne a introduit avec succès une résolution portant sur les colonies israéliennes dans les territoires arabes occupés, qui a été adoptée à la quasi-unanimité.

De très nombreuses résolutions à caractère thématique ont été adoptées par la commission: la liste et les contenus de l'ensemble de ces textes est disponible sur le site web des Nations unies - Haut Commissaire aux Droits de l'Homme. C'est sans doute la meilleure façon d'obtenir les résolutions !

La Belgique a voté en faveur des résolutions portant sur le droit au développement, l'accès aux médicaments dans le contexte de pandémies telles que celles du VIH (sida), la poursuite du dialogue sur les mesures visant à promouvoir et à consolider la démocratie, la question de la peine de mort et l'impunité.

Un projet de résolution relatif à la situation des droits de l'homme à Cuba a été introduit par la République tchèque au cours de la session de la commission. A la suite de nombreuses réunions de consultation tenues avec l'auteur de la résolution et d'autres parties, qui se sont notamment traduites par des aménagements au texte initial, les pays membres de l'Union européenne disposant du droit de vote ont décidé de commun accord de voter pour cette résolution qui a finalement été adoptée par 22 voix pour, 20 contre et 10 abstentions.

En plus des pays du groupe occidental, dont l'Union européenne fait partie, et du groupe des pays de l'Est à l'exception de la Fédération de Russie, des pays d'Afrique – Cameroun, Madagascar -, d'Amérique latine – Argentine, Costa Rica, Guatemala et Uruguay – et d'Asie – Japon et République de Corée – ont voté en faveur de cette résolution.

Les Etats-Unis, dont le mandat de membre de la commission des droits de l'homme – 3 ans – était arrivé à son terme, ont échoué à obtenir son renouvellement.

Dans le cadre d'une élection, les 4 pays du groupe occidental étaient candidats pour les 3 sièges disponibles. Les votes relatifs à ces élections se sont déroulés dans le cadre de l'ECOSOC où la Belgique n'a pas le droit de vote car elle n'en fait pas partie. C'est un des six organes majeurs des Nations unies et l'institution compétente pour désigner les membres des commissions.

08.03 Jacques Lefevre (PSC): Monsieur le ministre, je vous remercie. Le simple regret que j'éprouve concerne le dossier de Cuba. Tout le monde sait que les relations sont très tendues entre la République tchèque et Cuba. Un

parlementaire tchèque y a même été emprisonné quelques semaines. Tout le monde sait aussi que ce sont les Etats-Unis qui ont demandé aux Tchèques de déposer cette résolution. Je répète que la politique d'embargo génère la misère et la misère génère le pouvoir fort. Ce n'est pas une solution à mon sens. Il faudrait plutôt voter une résolution qui arrête les embargos car ils sont contraires aux droits de l'homme.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "Tibet" (nr. 4768)

09 Question de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le Tibet" (n° 4768)

09.01 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, de reis naar China van onze minister van Buitenlandse Zaken bood vanzelfsprekend mogelijkheden inzake mensenrechten. Terecht is dat een prioriteit voor ons land. Ik heb dat altijd al gesteund. Graag had ik dan ook vernomen wat de minister in China op dat terrein heeft gevraagd en wat hij heeft bereikt. Wat Tibet meer concreet betreft, wil ik aanstippen dat dat een zeer delicaat en moeilijk probleem is. U herinnert zich misschien dat, toen de Kamer in 1996 een resolutie goedkeurde ten voordele van Tibet, de Chinese ambassade onmiddellijk keihard reageerde met de mededeling dat dit een onvriendelijke daad tegenover China was en dat dit een inmenging betekende in de binnenlandse aangelegenheden. Dit wetend en bij de terugkeer van onze minister uit China het gerucht opvangend van een eventuele reis naar Tibet, wordt men nieuwsgierig.

Dit Tibetaans probleem beroert mij al lange tijd. Het gaat over het recht van een verdrukt volk. De titel van een boeiend boek over Tibet luidt "Het stille drama". Andere publicaties noemen de Tibetanen het meest vergeten volk van de 20ste eeuw. Gezien het Chinese overwicht, vrees ik ook voor de 21ste eeuw. Bovendien gaat het hier om ideologische verdraagzaamheid en specifiek voor het boeddhisme – en Tibet is een van de centrale landen voor het boeddhisme – is dit bijzonder pijnlijk.

Het boeddhisme is een van de meest pacifistische religies die ik ken. Het is een van de weinige religies, zoniet de enige, die niet stelt dat zij alleen het grote gelijk heeft en dat de anderen zich moeten aanpassen. Precies die godsdienst wordt

in China en in Tibet keihard aangepakt. Ik verwijst bijvoorbeeld naar een figuur als Asoka, derde eeuw voor Christus in India. Dat is literatuur die men vandaag als pacifist en ook als milieubewust man met plezier leest. Dat zijn bijzonder boeiende dingen. Dat boeddhisme is uitstekend en zeer interessant. Dan zijn er drama's als Afghanistan en Tibet.

Tibet heeft een bijzonder triestige geschiedenis. Vanaf de 8ste eeuw palmde China Tibet telkens opnieuw in als het sterk was. Als China zwakke momenten had, kon Tibet onafhankelijk zijn. Ik bespaar u de lange geschiedenis. In 1949 annexeert China Tibet nog maar eens vanuit de mooi klinkende, maar volkomen foutieve slogan "Terugkeer naar het moederland". Er is een duidelijk verschil - niemand betwist dat overigens - tussen Chinezen en Tibetanen inzake afkomst, taal, godsdienst en cultuur. De echte reden is niet de bevrijding van Tibet, maar is puur economisch. Tibet heeft een rijke landbouw. China heeft ook grondstoffen en elektriciteit uit Tibet gehaald. Er speelt ook een militaire doelstelling vanuit de Volksrepubliek mee. Vandaag bevinden er zich 300.000 tot 400.000 Chinese militairen in Tibet en is er een atoombasis in Amdo. Dat is de werkelijkheid. Tibet is strategisch interessant, want het ligt op een kruispunt naar Zuidoost-Azië en India. Tibet is demografisch interessant: men kan daar bij wijze van spreken een massa Chinezen plaatsen. Dat gebeurt in die mate zelfs dat de Tibetanen in hun eigen land een minoriteit zijn geworden. Van culturele genocide gesproken.

Dan komt er dat fameuze 17-puntenverdrag dat het te machtige China oplegt aan Tibet, dat alleen staat. Zelfs die 17 punten worden niet eens toegepast. De praktijk is geen bevrijding van Tibet geweest, maar een verknechting. Ik refereer nog maar eens aan het lijvige rapport van Amnesty International "Torture in Tibet. 1949-1999". Zoals bij vele rapporten van Amnesty International, is het om wanhopig te worden van wat mensen andere mensen aandoen. Het is het eentonige, maar verschrikkelijke verhaal van moord, verkrachting, foltering, ondervoeding, plundering. Het is een regelrechte geloofsvervolging. De grondwet van China zegt sinds 1982 dat de religie vrij is, maar de praktijk is toch wel heel anders. Nog maar op 31 mei 2001 las ik in de krant dat 35 Chinese christenen, onder wie een jongetje van 12, naar werkkampen zijn gestuurd. Er is dus geen vrijheid van godsdienst.

Het gaat hier om een regelrechte volkerenmoord. Sinds 1949 zijn in Tibet 1,2 miljoen mensen vermoord en dit op een bevolking van 6 miljoen.

Dat is 20 tot 25 procent van de bevolking. Dat is toch niet niks.

Het gaat om een culturele moord. Zelfs in het Tibetaans vocabularium of in de Tibetaanse woordenboeken worden woorden aangepast. Men mag bijvoorbeeld niet meer spreken van "geschiedenis", want men moet "Chinese geschiedenis" zeggen. Zelfs de woorden voor Tibet worden veranderd. De Tibetaanse taal wordt "gechineesd".

Reeds op 12 januari 2000 hebben collega Denis en ikzelf daarover geïnterpelleerd. Minister Michel antwoordde toen: "Dat is een realiteit. Die vragen zijn pertinent". Hij zei toen ook dat er druk uitgeoefend moest worden "naar aanleiding van bezoeken van Belgische ministers in China en Chinese ministers in België". Zo'n bezoek heeft nu plaatsgevonden.

Ik vraag ook om via Europa te werken en via Taiwan, want Taiwan ontwikkelt nieuwe pistes in de richting van Tibet. Ik weet het, haast elke interpellant heeft het ook over het Europees voorzitterschap. Er wordt hier echter een culturele moord gepleegd op een volk. Daarom vraag ik om daarvoor aandacht te hebben tijdens het Europese voorzitterschap.

Daarom heb ik de volgende vragen.

Ten eerste, zal die reis plaatsvinden? Zijn alle diplomatieke randvoorwaarden daarvoor voorzien?

Ten tweede, op wiens initiatief kwam het bericht voor die reis? Welke doelstellingen streeft de minister na? Zal de minister rekening houden met de door mij geciteerde bespreking en met zijn antwoord van 12 januari 2000? Zelfs als uit het antwoord zou blijken dat die reis niet plaatsvindt, blijven mijn vragen ad rem.

Le président: Monsieur le ministre, chers collègues, je vous signale aussi qu'il y a deux propositions de résolution sur le Tibet. Il y a une proposition de madame Drion, Laenens et moi-même et une proposition de monsieur Bacquellaine. Nous pourrions peut-être en discuter la veille du départ du ministre.

09.02 Minister **Eddy Boutmans:** Mijnheer de voorzitter, ik lees het antwoord van de heer Michel voor.

Tijdens mijn ontmoetingen met mijn collega's, de vice-premier Qian Qichen en de minister van

Buitenlandse Zaken Tang vorige week, heb ik het vraagstuk van de mensenrechten in China en in Tibet aangesneden.

Sinds 1998 wordt dat vraagstuk door de Europese Unie op constructieve wijze behandeld in het raam van een dialoog over de mensenrechten, die een politiek facet en een vormingsfacet bevat. Ik hoop van harte dat wij in de loop van ons voorzitterschap, tijdens hetwelk op 5 september 2001 een top tussen de Europese Unie en China plaatsvindt, gewag zullen kunnen maken van concrete vooruitgang op dat vlak.

De Chinese autoriteiten staan open voor die vraagstukken. Dat heb ik tijdens mijn recent bezoek kunnen vaststellen.

Het klopt dat de Chinese vice-eerste minister, de heer Qian Qichen, mij tijdens onze ontmoeting van 23 mei 2001 heeft uitgenodigd voor een bezoek aan Tibet. In feite antwoordde hij daarmee op mijn vragen over dat vraagstuk. Ik ben geneigd om die uitnodiging aan te nemen omdat ik denk dat wij alle mogelijke openingen moeten benutten opdat voor dit vraagstuk een oplossing kan worden gezocht in overeenstemming met de internationale gemeenschap en in interactie met de Chinese regering die als eerste betrokken is en zonder welke een realistische oplossing ondenkbaar is.

Momenteel worden onze partners ondervraagd over dat vraagstuk via de gebruikelijke weg van de Europese politieke samenwerking. De Europeanen werden op 24 mei eveneens uitgenodigd tijdens de ministeriële trojka met China.

Het is voorbarig op dit ogenblik te voorspellen wat het resultaat van het overleg zal zijn. Ik kan op dit ogenblik dus ook niet zeggen of een dergelijke reis zal doorgaan dan wel wanneer of hoe die zal doorgaan.

Het doel is om het debat te bevorderen en die kwestie te bespoedigen, om een oplossing voor te bereiden en te vergemakkelijken die aanvaardbaar is voor alle betrokken partijen. Het spreekt voor zich dat ik rekening zal houden met alle interessante en realistische voorstellen van de leden van het Belgische of het Europese parlement.

Tijdens de bespreking in de commissie voor de Buitenlandse Zaken, van 12 januari 2001, zette ik het Belgisch standpunt uiteen omtrent het Tibetaanse vraagstuk en deelde ik de gedragslijnen mede van de Belgische regering bij

elke ontmoeting met de Chinese autoriteiten.

Op Europees niveau vindt het Belgisch optreden plaats tijdens zittingen van de Chinees-Europese dialoog inzake de rechten van de mens en tijdens Europese ontmoetingen met de Chinese autoriteiten.

Op bilateraal vlak voerde ik tijdens mijn recente reis naar China van 19 tot 26 mei, een lang gesprek met de Chinese vice-eerste minister over de Tibetaanse kwestie, naar aanleiding waarvan hij mij uitnodigde om een bezoek te brengen aan Tibet.

09.03 **Ferdij Willems** (VU&ID): Mijnheer de staatssecretaris, dat het thema door de vice-eerste minister werd aangekaart stemt mij bijzonder gelukkig. Ik zag hem aan het werk in het Nabije-Oosten en ik weet dat hij delicate kwesties durft aankaarten. Dat verheugt mij omdat het een eerste stap is naar een oplossing. Ik maakte een dergelijke situatie mee in Noord-Korea: het feit dat wij vroegen naar bepaalde personen, waar zij zich bevonden – al kwamen de tolken ons vragen daarmee op te houden – garandeert op zijn minst dat die personen met rust zullen worden gelaten en dat is toch al iets.

Dat de vice-eerste minister deze aangelegenheid zal aankaarten op Europees vlak is eveneens verheugend.

Ik kan als het ware mijn oren niet geloven dat de minister in zijn antwoord mededeelt dat de Chinezen dat ook als een probleem ervaren. Immers, wie de oosterse mentaliteit een beetje kent weet dat er zich daar soms een wereld uitstrekt tussen droom en daad. Hoe dan ook, het feit dat zij zich terzake open verklaren is een stap in de goede richting.

De vice-eerste minister overweegt of hij de reis al dan niet moet ondernemen. Ik kan moeilijk in zijn plaats beslissen, al voeg ik er meteen aan toe dat ik positief zou ingaan op een dergelijk voorstel. Mocht de minister toch Tibet aandoen, dan stel ik voor dat hij zich zeer goed laat voorlichten, ook van Tibetaanse kant. Inderdaad, het lijkt mij bijzonder nuttig de visie van de Tibetanen in ballingschap op voorhand te kennen en in te schatten.

Voor het overige weet ik ook wel dat de resultaten op voorhand niet kunnen worden medegedeeld. Toch komt het antwoord op mijn vraag over dit wanhopig dossier, waaruit bekommernis blijkt voor de Tibetanen en hun cultuur, mij hoopvol over.

Uiteraard zal ik deze aangelegenheid blijven volgen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Op verzoek van de heer Peter Vanhoutte wordt zijn vraag nr. 4769 betreffende de aankoop van UAV-toestellen in Israël uitgesteld.

10 Vraag van de heer Peter Vanhoutte aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de onderhandelingen betreffende Macedonië" (nr. 4889)

10 Question de M. Peter Vanhoutte au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les négociations relatives à la Macédoine" (n° 4889)

10.01 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, ik heb vandaag vernomen dat Griekenland als eerste land pleit voor een nieuwe interventie in Macedonië omdat de situatie daar steeds verder lijkt te escaleren, ondanks de op het eerste gezicht optimistische geluiden die wij de jongste twee dagen hebben opgevangen.

Ik stel vast dat er een aantal belangrijke problemen zijn in verband met het optreden van de heer Solana, de hoge vertegenwoordiger in dit conflict. Ik heb het over de afwijzing van eerdere onderhandelingspogingen. Op een gegeven ogenblik was er vanuit de OVSE een poging om te onderhandelen. Dat heeft resultaten opgeleverd. De heer Frowick, de vertegenwoordiger van de OVSE in Macedonië is op dat moment eigenlijk het bos in gestuurd met resultaten die niet alleen met instemming van een aantal Albanese partijen waren behaald, maar waarbij ook minstens sprake was van een duidelijke, officieuze instemming van de etnisch-Macedonische partijen.

Dit is dus een gemiste kans en ik zou in dat verband eigenlijk willen weten of ons land de verwerping van dat akkoord, dat door de heer Frowick mee is bemiddeld, ondersteunt. Indien dat zo is, waarom is dat eigenlijk gebeurd?

Welke initiatieven, naast de lopende initiatieven, zal ons land de komende dagen en weken steunen om de verdere escalatie van de oorlog in te dijken? Zullen wij proberen zelf een actieve rol te spelen of blijven wij aan de kant staan? Doemt daar ook het scenario van de interventie op, waar Griekenland een eerste pleitbezorger van blijkt te zijn?

Welke initiatieven zullen wij nemen om de

aanzwellende stroom vluchtelingen in de regio zelf mee op te vangen? Zullen daar bijkomende middelen voor worden vrijgemaakt?

10.02 Minister Eddy Boutmans: Mijnheer de voorzitter, minister Michel vraagt mij op die vraag het volgende antwoord te geven.

Ten eerste, de recente escalatie van het conflict in Macedonië heeft de noodzaak onderstreept van een nauwgezette, gecoördineerde en eenduidige aanpak vanwege de internationale gemeenschap. Ik had reserves ten aanzien van het initiatief van ambassadeur Frowick omwille van het unilaterale karakter. In een beginfase werd dit initiatief misschien door een deel van de Macedonisch-Slavische autoriteiten enigszins gedoogd, doch bij nader onderzoek werd het volledig verworpen. Hetzelfde kan worden gezegd over het tussen de beide Macedonisch-Albanese partijen en het zogenaamde nationale Albanese bevrijdingsleger gesloten document van Prizren. Omdat dit document de weg kon openen voor de legitimering van gewapende elementen, heeft het de regering van nationale eenheid doen wankelen.

Ten tweede, tijdens het bezoek van de secretaris-generaal en de hoge vertegenwoordiger van de Europese Unie, Javier Solana, aan Skopje op 28 en 29 mei, hebben de vier belangrijkste Macedonische partijen – de Macedonisch-Slavische VMRO, DPMNE en SDSM en de Macedonisch-Albanese PDS en PDP – verklaard dat dit document van Prizren niet langer relevant is.

Ten derde, ons land zal zich tezamen met zijn partners in de Europese Unie, de NAVO en de OVSE verder onverdroten inzetten om een verdere escalatie van het conflict tegen te gaan. Hiertoe geeft ons land zijn volle steun aan de secretaris-generaal en de hoge vertegenwoordiger Solana.

Tijdens de Europese Ministerraad voor Algemene Zaken van 11 juni 2001 werd andermaal onderstreept dat voor het conflict niet via militaire actie, maar alleen via dialoog en onderhandeling een oplossing kan worden gevonden. Het is van het grootste belang dat het land losraakt van de spiraal van geweld.

Een onmiddellijk staakt-het-vuren moet worden bereikt. Het NLA dat het initiatief nam voor de vijandelijkheden moet afzien van elke verdere actie. Bovendien moet de Macedonische regering van nationale eenheid snel concrete en substantiële hervormingen uitwerken. Ik verheug

mij erover dat al de partijen die deel uitmaken van de regering van nationale eenheid de voorstellen inzake demilitarisering en pacificatie van de Macedonische president Trajkovski delen. Op 14 en 15 juni 2001 zal een overleg over concrete maatregelen plaatsvinden. Het overleg zal voortgezet worden de daarop volgende week. Tijdens de Raad Algemene Zaken van 25 juni 2001 zal een stand van zaken van deze maatregelen worden opgemaakt.

Wat de problematiek van de vluchtelingen betreft, kan ik meedelen dat het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties deze kwestie zeer nauw opvolgt. Ik heb mijn principieel akkoord gegeven aan de financiële ondersteuning van 1 miljoen frank voor een specifieke actie op vraag van het UNHCR van het Belgische Rode Kruis ten behoeve van kindvluchtelingen. Mogelijke verdere inspanningen vanwege België zullen worden onderzocht.

10.03 **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, alhoewel uw antwoord ruimschoots aan de verwachtingen voldoet, blijf ik het merkwaardig vinden dat men de rebellen te weinig bij de onderhandelingen betrokken heeft. Men stelt steeds dat het terroristen zijn waarmee men niet wenst te onderhandelen. Dit is, mijns inziens, een foute keuze. De rebellen zijn een van de partijen in het conflict. Als men een conflict wil doen stoppen, moet men ook met de rebellen onderhandelen. Ik verwijs naar vliegtuigkapingen waarbij het tot de geplogenheden behoort om het leven van de gijzelaars veilig te stellen en waarbij met terroristen wordt onderhandeld. Stellen dat er niet wordt onderhandeld met terroristen is, mijns inziens, al te gemakkelijk, zeker in dit conflict.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De vragen nrs. 4833 en 4835 en de interpellaties nrs. 806 en 811 van de heer Ferdy Willems worden naar een latere datum verschoven.

La question n° 4765 de Mme Muriel Gerken est reportée à une date ultérieure.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.36 uur.

La réunion publique de commission est levée à 12.36 heures.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BEKNOPT VERSLAG

COMPTE RENDU ANALYTIQUE

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

woensdag

mercredi

13-06-2001

13-06-2001

10:00 uur

10:00 heures

INHOUD

Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de nutteloze ontwikkelingsinvesteringen in verband met een project op het Filipijnse eiland Pangan-an" (nr. 4629)

Sprekers: Francis Van den Eynde, Eddy Boutmans, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

Samengevoegde vragen van
- de h. Jean-Jacques Viseur aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de uitbetaling van subsidies aan de NGO's" (nr. 4688)

- mevrouw Claudine Drion tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de procedure voor de toewijzing van de fondsen aan de NGO's" (nr. 4711)

Sprekers: Jean-Jacques Viseur, Claudine Drion, Eddy Boutmans, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van de heer Dirk Van der Maelen aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de Wereld Koffie Conferentie" (nr. 4708)

Sprekers: Dirk Van der Maelen, voorzitter van de SP-fractie, **Eddy Boutmans,** staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van de heer Ferdie Willems aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de landbouwakkoorden die op Europees vlak werden afgesloten over de suiker" (nr. 4783)

Sprekers: Ferdie Willems, Eddy Boutmans, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van de heer Jef Valkeniers tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de controle van de activiteiten van het Internationaal Huis" (nr. 4796)

Sprekers: Jef Valkeniers, Eddy Boutmans, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van de heer Joos Wauters aan de staatssecretaris voor

SOMMAIRE

Question de M. Francis Van den Eynde au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "le financement d'un projet inutile dans le cadre de la coopération au développement sur l'île de Pangan-an, aux Philippines" (n° 4629)

Orateurs: Francis Van den Eynde, Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Questions jointes de:
- M. Jean-Jacques Viseur au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "le paiement des subsides aux ONG" (n° 4688)

- Mme Claudine Drion au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "la procédure d'attribution des fonds aux ONG" (n° 4711)

Orateurs: Jean-Jacques Viseur, Claudine Drion, Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Question de M. Dirk Van der Maelen au secrétaire d'Etat à la Coopération et au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "la Conférence mondiale du Café" (n° 4708)

Orateurs: Dirk Van der Maelen, président du groupe SP, **Eddy Boutmans,** secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Question de M. Ferdie Willems au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "les accords agricoles conclus au niveau européen concernant le sucre" (n° 4783)

Orateurs: Ferdie Willems, Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Question de M. Jef Valkeniers au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "le contrôle des activités de la Maison internationale" (n° 4796)

Orateurs: Jef Valkeniers, Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Question de M. Joos Wauters au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au

Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "steun aan projecten in Peru" (nr. 4867)

Sprekers: **Joos Wauters, Eddy Boutmans,** staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

ministre des Affaires étrangères, sur "le soutien accordé à des projets au Pérou" (n° 4867)

Orateurs: **Joos Wauters, Eddy Boutmans,** secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Samengevoegde mondelinge vragen van

- de heer Karel Pinxten tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het conflict met vice-premier en minister van Buitenlandse Zaken Michel" (nr. 4870)

- de heer Francis Van den Eynde tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Betrekkingen over "de discussies tussen de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking" (nr. 4908)

Sprekers: **Karel Pinxten, Francis Van den Eynde, Eddy Boutmans,** staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

9

Questions orales jointes de

- M. Karel Pinxten au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement adjoint au ministre des Affaires étrangères sur "son conflit avec le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères M. Louis Michel" (n° 4870)

- M. Francis Van den Eynde au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement adjoint au ministre des Affaires étrangères sur "les discussions entre le ministre des Affaires étrangères et le secrétaire d'Etat à la Coopération au développement" (n° 4908)

9

Orateurs: **Karel Pinxten, Francis Van den Eynde, Eddy Boutmans,** secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Vraag van de heer Jacques Lefevre tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de evaluatie van de mensenrechtencommissie en het stemgedrag van België" (nr. 4737)

Sprekers: **Jacques Lefevre, Eddy Boutmans,** staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

12

Question de M. Jacques Lefevre au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'évaluation de la commission des droits de l'homme et sur le vote de la Belgique" (n° 4737)

12

Orateurs: **Jacques Lefevre, Eddy Boutmans,** secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Vraag van de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "Tibet" (nr. 4768)

Sprekers: **Ferdy Willems, Eddy Boutmans,** staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

14

Question de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le Tibet" (n° 4768)

14

Orateurs: **Ferdy Willems, Eddy Boutmans,** secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Vraag van de heer Peter Vanhoutte tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de onderhandelingen betreffende Macedonië" (nr. 4889)

Sprekers: **Peter Vanhoutte, Eddy Boutmans,** staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, **Louis Michel,** vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

16

Question de M. Peter Vanhoutte au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les négociations relatives à la Macédoine" (n° 4889)

16

Orateurs: **Peter Vanhoutte, Eddy Boutmans,** secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, **Louis Michel,** vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN

van

WOENSDAG 13 JUNI 2001

10:00 uur

COMMISSION DES RELATIONS EXTERIEURES

du

MERCREDI 13 JUIN 2001

10:00 heures

De vergadering wordt geopend om 10.07 uur door de heer Jacques Lefevre.

Voorzitter: Jacques Lefevre.

01 **Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de nutteloze ontwikkelingsinvesteringen in verband met een project op het Filipijnse eiland Pangan-an" (nr. 4629)**

01.01 **Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK):** Het gaat hier om een nutteloos ontwikkelingsproject op de Filipijnen, althans volgens de organisatie 11.11.11. Het betreft een energiecentrale die werkt op zonne-energie, geleverd door het Waals Gewest. Nochtans is de eerste nood op dat Filipijnse eiland water en niet elektriciteit. Bovendien valt die elektriciteit erg duur uit en is slechts 60 procent van de bevolking aangesloten. Daarmee kunnen ze dan wel TV kijken. De relevantie voor de ontwikkeling van dat eiland is dan ook miniem. Wat is de mening van de minister daaromtrent?

01.02 **Staatssecretaris Eddy Boutmans (Nederlands):** Het artikel uit *De Morgen* en de 11.11.11-webstek bevatten een aantal onnauwkeurigheden. Dit project gaat terug tot 1995-1996. Het ging om een proefproject rond alternatieve zonne-energie. Het eiland in kwestie werd gekozen omwille van zijn geschikte ligging. Doel was op termijn heel de Filipijnen van elektriciteit te voorzien op gedecentraliseerde wijze. Er gebeurde een aanbesteding volgens Europese normen. De norm werd ondertussen verijnd: boven een bepaald bedrag mag geen Europese beperking meer gelden.

La séance est ouverte à 10.07 heures par M. Jacques Lefevre.

Président: Jacques Lefevre.

01 **Question de M. Francis Van den Eynde au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "le financement d'un projet inutile dans le cadre de la coopération au développement sur l'île de Pangan-an, aux Philippines" (n° 4629)**

01.01 **Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK):** Il s'agit en l'occurrence d'un projet de coopération inutile aux Philippines, si l'on en croit du moins l'organisation 11.11.11. Ce projet a trait à une centrale fonctionnant à l'énergie solaire fournie par la Région wallonne. Mais il se trouve que cette île des Philippines a besoin en premier lieu d'eau et non d'électricité. Par parenthèse, cette électricité est très coûteuse et 60 % seulement des autochtones y sont raccordés, ce qui leur permet tout de même de regarder la télévision. Par conséquent, la pertinence de ce projet dans la perspective du développement de l'île est minime. Qu'en pense le ministre ?

01.02 **Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat (en néerlandais):** ministre: L'article paru dans le journal *De Morgen* et le site web 11.11.11 comportent une série d'imprécisions. Ce projet, qui remonte à 1995-1996, concerne un projet pilote en matière d'énergie solaire renouvelable. L'île a été choisie pour son excellent emplacement. Il s'agissait de fournir de l'électricité renouvelable aux Philippines. Il a été procédé à une adjudication, conformément aux normes européennes. Entre-temps, cette norme a été affinée: au-delà d'un certain montant, aucune restriction européenne ne peut plus être

Het proefproject loopt nog steeds. De Aziatische crisis heeft ondertussen de levenskwaliteit sterk aangetast, waardoor zelfs de betaling van een beperkt bedrag voor heel wat mensen niet meer haalbaar is. Het gaat hier echter om de neveneffecten van een proefproject met een ruimer doel.

BTC volgt dit dossier verder op. De eilandbewoners kregen in het kader van het project ook toegang tot telefoonverkeer, zij maken gebruik van de pump-boot die wordt ingezet voor het project en er werd een lokale coöperatie opgezet. Het is nog te vroeg voor conclusies. Die zullen binnen twee jaar volgen. De bevolking haalde een bepaald voordeel uit dit project. Dit was beperkter dan verwacht, maar het was niet het hoofddoel.

01.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Ik ben niet tegen persoonlijke hulp gekant, maar men moet zich hoeden voor misbruiken. Natuurlijk zijn er primitieve elementen aan deze hulp en kan men de Aziatische crisis niet voorspellen. Toch meen ik dat onze ontwikkelingshulp nog beter zou moeten functioneren in crisisperiodes.

01.04 Staatssecretaris Eddy Boutmans (Nederlands): Van de tien contracten werden er negen toegewezen aan Filipijnse maatschappijen. De crisis in Azië heeft in de jaren '90 de lonen gehalveerd. Dat heeft de elektriciteit duur gemaakt.

Het incident is gesloten.

02 Samengevoegde vragen van

- de h. Jean-Jacques Viseur aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de uitbetaling van subsidies aan de NGO's" (nr. 4688)
- mevrouw Claudine Drion tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de procedure voor de toewijzing van de fondsen aan de NGO's" (nr. 4711)

02.01 Jean-Jacques Viseur (PSC): De verplichting voor de NGO's om in de loop van het desbetreffende jaar de subsidies die hen worden toegekend uit te geven, enerzijds, en de frequente laattijdige uitbetaling van de driemaandelijke subsidieschijven, anderzijds, hebben tot gevolg dat

imposée.

Le projet pilote est toujours en cours. La crise asiatique ayant considérablement hypothéqué la qualité de la vie, nombreux sont ceux qui ne peuvent même plus se permettre de dépenses même modestes. Mais il s'agit en l'occurrence des effets secondaires d'un projet pilote qui poursuit un but plus large.

BTC assure le suivi de ce dossier. Dans le cadre de ce projet, les habitants des îles ont eu accès au réseau téléphonique et utilisent le *pumpboat* mis à disposition dans le cadre du projet. De même, une coopération locale a été mise en place. Il est encore trop tôt pour formuler des conclusions; elles le seront dans deux ans. La population a pu tirer un certain profit de ce projet. Moins que prévu initialement sans doute, mais ce n'était pas non plus le but premier.

01.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Je ne suis pas opposé à l'aide personnelle mais il faut prendre garde aux abus. Cette aide comporte bien sûr des aspects positifs et on ne peut prédire l'évolution de la crise asiatique. J'estime toutefois que notre aide à la coopération devrait être plus performante encore en période de crise.

01.04 Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat (*en néerlandais*): Sur 10 contrats, 3 seulement ont été attribués à des sociétés philippines. La crise en Asie a réduit de moitié les salaires dans les années 90, ce qui a eu pour effet de rendre l'électricité chère.

L'incident est clos.

02 Questions jointes de:

- M. Jean-Jacques Viseur au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "le paiement des subsides aux ONG" (n° 4688)
- Mme Claudine Drion au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "la procédure d'attribution des fonds aux ONG" (n° 4711)

02.01 Jean-Jacques Viseur (PSC): La combinaison de l'obligation imposée aux ONG de dépenser au cours de l'année même les subsides qui leur sont octroyés, avec les fréquents retards de paiement des tranches trimestrielles de subsides, engendre régulièrement une impossibilité pratique

het voor de NGO's in de praktijk vaak onmogelijk is de subsidies integraal uit te geven. Een en ander heeft nadelige gevolgen voor de NGO's, met name wat de continuïteit van hun werking betreft.

Bent u bereid die al te stroeve regeling bij te sturen? Een van de oplossingen zou erin bestaan toe te staan dat de uitgaven worden overgedragen, zij het binnen de periode van vijf jaar waarbinnen de projecten moeten worden uitgevoerd.

02.02 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Vorig jaar werd enige vertraging gemeld bij de toewijzing van de subsidies aan de NGO's. Dit jaar lijkt de situatie te zijn verbeterd.

Er rest echter nog een probleem met betrekking tot de controle op de jaarverslagen, inzonderheid de financiële controles, wat een weerslag heeft op de uitbetaling, aangezien het niet-aangewende of niet-gerechtvaardigde saldo van een bepaald jaar van de subsidie voor het daaropvolgende jaar wordt afgetrokken.

Werden de eerste schijven van 2001 allemaal uitbetaald? Zo neen, welke verbeteringen zal u aanbrengen met betrekking tot de middelen en/of de toewijzingsregeling zelf?

02.03 Staatssecretaris Eddy Boutmans (Frans): Er wordt met de NGO's overlegd met het oog op een herziening van de reglementering, maar wij kunnen daar niet van afwijken.

Het grote aantal te verifiëren dossiers vormt een aanzienlijke werkbelasting voor de administratie. Daarom willen wij niet zozeer beperkingen dan wel kwaliteitscriteria opleggen, wat een aantal NGO's er wellicht toe zal brengen de handen ineen te slaan met andere NGO's.

Mijn administratie gaat inderdaad gebukt onder een personeelstekort. Dat is de eeuwige lijdensweg van het departement, en een oplossing ligt niet zo meteen voor de hand.

Vorig jaar werd enige vertraging opgelopen bij de verwerking van de dossiers omdat een aantal NGO's een klacht heeft mogen indienen wegens geweigerde subsidies.

Die achterstand, die overigens vaak te wijten is aan een lacunaire informatieverstrekking door de NGO's, is dit jaar voor een groot stuk weggewerkt.

Wat de termijnen betreft waarbinnen de subsidie besteed moet worden, zegt een wetsbepaling dat het niet-uitgegeven saldo afgetrokken kan worden

de dépenser l'intégralité des subsides et comporte des conséquences néfastes pour les ONG, notamment en termes de continuité de leur action.

Etes-vous disposé à corriger ce système trop rigide ? L'une des solutions consisterait à accepter le report des dépenses dans les limites de la période de cinq années, sur laquelle les projets doivent être programmés.

02.02 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV) : L'an passé, la procédure d'attribution des fonds aux ONG a connu un certain retard. Cette situation semble s'être améliorée cette année.

Cependant, il reste un problème au niveau des contrôles sur les rapports annuels, en particulier les contrôles financiers, ce qui a un impact sur le paiement dans la mesure où le solde non utilisé ou non justifié d'une année est déduit du subside de l'année suivante.

Tous les paiements des premières tranches de 2001 ont-ils été effectués ? Si non, quelles améliorations prévoyez-vous au niveau des moyens et/ou du mécanisme d'attribution lui-même ?

02.03 Eddy Boutmans , secrétaire d'Etat (en français) : Nous sommes dans un processus de concertation avec les ONG, en vue de revoir la réglementation, mais nous ne pouvons y déroger.

Le grand nombre de dossiers à vérifier représente une importante charge de travail pour l'administration. C'est pour cette raison que nous cherchons à imposer non des restrictions, mais des critères de qualité, qui pousseront sans doute certaines ONG à s'organiser avec d'autres.

Il est vrai que mon administration souffre d'un manque de personnel, traditionnel calvaire du département, auquel il est difficile de remédier.

Quant aux dossiers, nous avons connu l'an passé un certain retard parce qu'on avait permis à certaines ONG d'introduire une réclamation suite à un refus de subsides.

Cette année, nous avons résorbé une partie importante de ce retard, mais celui-ci est souvent dû à un manque de données émanant des ONG.

Quant au délai d'utilisation des subsides, il existe une disposition légale selon laquelle le solde non utilisé peut être déduit de la subvention de l'année

van de subsidie voor het volgende jaar.

Nagenoeg alle dossiers zijn thans afgesloten. De toestand is onder controle.

Ik ben voorstander van een herziening van de reglementering in twee stappen. Wel moet Financiën en Begroting eerst nog het licht op groen zetten.

02.04 Jean-Jacques Viseur (PSC): De administratie is zelf vleugellam door het gebrek aan criteria om een overdracht toe te staan. Ik pleit voor een intelligent geconcipieerde flexibele reglementering.

Het heeft iets absurds, die toespitsing van alle inspanningen op de controle a posteriori.

02.05 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Het belangrijkste criterium in deze is mijns inziens een zo snel mogelijke uitbetaling van de subsidies, al dan niet in twee tranches.

Het incident is gesloten.

03 Vraag van de heer Dirk Van der Maelen aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de Wereld Koffie Conferentie" (nr. 4708)

03.01 Dirk Van der Maelen (SP): In 1997 waren 50 ontwikkelingslanden voor 50 procent van hun export afhankelijk van drie grondstoffen, voor 20 landen liep dat percentage zelfs tot 90 op. Grondstoffen zijn dus van levensbelang voor de Derde Wereld. Tussen 1970 en 1997 daalden de grondstofprijzen voor koffie echter met 30 procent. Vooral de kleine koffieboeren lijden daaronder; zij produceren zelfs met verlies. De consument betaalt nog altijd dezelfde prijs en de winst gaat uitsluitend naar de koffiebedrijven. Vandaar dat in het zuiden terecht wordt aangedrongen op nieuwe grondstoffenakkoorden. Gaat België daartoe een initiatief nemen? Wat denkt de staatssecretaris over de voorstellen van enkele NGO's en Oxfam in verband met steun aan productiebeperking, diversificatie en promotie?

03.02 Staatssecretaris Eddy Boutmans (Nederlands): Minister Picqué deelde mij zijn antwoord mee. België is bekommerd om de crisis in de koffieproducerende landen. De koffieprijs daalt

suivante.

Actuellement, presque tous les dossiers sont clos. Le problème est sous contrôle.

Pour la révision de la réglementation, je serais partisan de travailler en deux tranches. Mais il faut l'accord du Budget et des Finances.

02.04 Jean-Jacques Viseur (PSC): En matière de reports, l'administration est elle-même paralysée par l'absence de critères pour les accorder. Je plaide en faveur d'une réglementation intelligemment souple.

Il y a quelque chose d'absurde à concentrer tous les efforts dans le contrôle a posteriori.

02.05 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): En ce domaine, le critère essentiel est, selon moi, le paiement le plus rapide des subsides, qu'ils soient ou non payés en deux tranches.

L'incident est clos.

03 Question de M. Dirk Van der Maelen au secrétaire d'Etat à la Coopération et au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "la Conférence mondiale du Café" (n° 4708)

03.01 Dirk Van der Maelen (SP): En 1997, les exportations de 50 pays en voie de développement dépendaient pour 50% de 3 matières premières. Pour 20 de ces pays, ce chiffre atteignait même 90%. Les matières premières revêtent, dès lors, une importance vitale pour le Tiers monde. Entre 1970 et 1997, les prix du café ont toutefois chuté de 30%. Les petits cultivateurs de café sont les premiers à souffrir de cette situation car ils produisent à perte. Or, le consommateur paie toujours le même prix et les bénéfices vont exclusivement aux entreprises de commercialisation du café. C'est, dès lors, à juste titre qu'on insiste dans l'hémisphère sud pour conclure de nouveaux accords sur les prix des matières premières. La Belgique compte-t-elle prendre une initiative dans ce sens? Quelle est l'opinion du secrétaire d'Etat au sujet de propositions formulées par quelques ONG et par Oxfam à propos d'une aide à la limitation de la production, à la diversification et à la promotion?

03.02 Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat (en néerlandais): Monsieur le président, Le ministre Picqué m'a communiqué sa réponse. La Belgique est préoccupée par la crise qui touche les pays

nog verder, tot ver onder de productieprijs. De koffiesector is voor miljoenen mensen in ontwikkelingslanden de enige bron van inkomsten. De beperking van de uitvoer en het weghalen van de koffie van slechte kwaliteit van de markt, ongeveer 5 procent, hadden tot nu toe niet het verhoopte resultaat.

De manoeuvreerruimte van België is beperkt door de internationale en de Europese context. Sinds 1999 heeft de Raad van de EU de besluiten met betrekking tot de internationale akkoorden over grondstoffen goedgekeurd. Het Internationaal Koffieakkoord, dat in oktober 2001 van kracht wordt, bevat weliswaar geen bepalingen over prijszetting, maar strekt er toe een duurzame economie van koffieplantages aan te moedigen, het koffieverbruik te bevorderen, de dialoog met de private sector te bevorderen en de arbeidsomstandigheden te verbeteren.

De leden van de Internationale Organisatie voor de Koffie hebben deze maand beslist de promotiecampagnes voor koffieverbruik in China, Rusland en India te steunen, alsook de initiatieven voor diversificatie.

Op Belgisch niveau is coördinatie van alle departementen, bevoegd inzake grondstoffenakkoorden noodzakelijk. België geeft blijvende aandacht voor de verbetering van de toestand in de koffieproducerende landen. Wij hebben de vertegenwoordigers van Oxfam daarover ontvangen. Met de NGO's hebben we afspraken gemaakt over de strategie, maar over de koffieproblematiek werd nog niets beslist. Wel steunen we een aantal initiatieven inzake *fair trade* inzake koffie en planten toe voor Belgische maatregelen op het internationale forum.

03.03 Dirk Van der Maelen (SP): Ik neem nota van dit antwoord en van het feit dat een studie werd besteld. Wij moeten van het EU-voorzitterschap gebruik maken om uit te zoeken hoe nieuwe grondstofprijzen kunnen worden onderhandeld.

Het incident is gesloten.

04 Vraag van de heer Ferdy Willems aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de landbouwakkoorden die op Europees vlak

producteurs de café. Le prix du café poursuit sa chute et est déjà largement inférieur au prix de production. Le commerce du café constitue, pour de nombreuses personnes vivant dans les pays en développement, l'unique source de revenus. La limitation des exportations et le retrait du marché du café de qualité inférieure – qui représente en gros 5% du marché – n'ont pas eu l'effet escompté.

La marge de manoeuvre de la Belgique est restreinte eu égard au contexte européen et international. En 1999, le Conseil de l'UE a approuvé les arrêtés relatifs aux accords internationaux concernant les matières premières. L'accord international sur le café, qui entrera en vigueur en octobre 2001, ne fixe en effet pas de conditions en matière de prix. Cependant, il vise à encourager le dialogue avec le secteur privé, l'instauration d'une économie durable en matière de plantations de café, l'augmentation de la consommation de café et l'amélioration des conditions de travail.

Les membres de l'Organisation mondiale du Café ont décidé ce mois-ci de soutenir les campagnes visant à promouvoir la consommation de café en Chine, en Russie et en Inde, ainsi que les initiatives visant à organiser une diversification.

Sur le plan belge, il est nécessaire de prévoir une coordination de tous les départements compétents en matière d'accords relatifs aux matières premières. La Belgique s'efforce en permanence d'améliorer la situation des pays producteurs de café. Nous avons reçu des représentants d'Oxfam afin d'en débattre avec eux. Et avec le secteur des ONG, nous avons conclu des accords portant sur la stratégie à suivre, mais nous n'avons encore pris aucune décision concernant le problème du café. Cela dit, nous soutenons une série d'initiatives garantes d'équité dans le commerce du café et préconisons que la Belgique prenne des mesures à l'échelle internationale.

03.03 Dirk Van der Maelen (SP): Je prends note de cette réponse et de ce qu'une étude a été commandée. Nous devons mettre à profit la présidence de l'UE pour rechercher de nouvelles méthodes permettant de négocier les prix des matières premières.

L'incident est clos.

04 Question de M. Ferdy Willems au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "les accords agricoles conclus au niveau européen concernant le sucre" (n° 4783)

werden afgesloten over de suiker" (nr. 4783)

04.01 **Ferdy Willems** (VU&ID): Er is een overproductie van suiker. Vele ontwikkelingslanden beoefenen daarenboven een monocultuur. De consument betaalt te veel voor het product. Er wordt veel gepraat over rechtvaardige handel, maar dat blijft zonder resultaat. De suikerlobby, vooral in België, gaat intussen zijn eigen gang. Zij gijzelt de boeren en tracht de diverse ministers te lobbyen. Minister Michel pleit nu zelfs voor een "eigen economie eerst." Tariefverminderingen worden op de lange baan geschoven.

In het Europees Parlement pleiten vrijwel alle partijen voor een afbouw van de tolmuren, maar België wil daar niets van weten. Werd de staatssecretaris in deze om advies gevraagd? Hoe beoordeelt hij deze toestand?

04.02 Staatssecretaris **Eddy Boutmans** (Nederlands): In de MOL-conferentie in Brussel (conferentie van minst ontwikkelde landen) was de algemene teneur dat Europa zijn markt zou openstellen voor *everything but arms*. Dat principe is verworven. Op dat principe werden drie termijnen afgesproken voor drie producten: bananen, suiker en rijst. Op Europees niveau werd dit door de Ministerraad Algemene Zaken behandeld. Dit kwam niet op het Belgische niveau ter sprake. Er is dus binnen de EU duidelijk een probleem van coherentie als het over ontwikkelingslanden gaat. Binnen de MOL zijn er landen die wel en andere die geen suiker produceren. Slechts een deel van de MOL maakt deel uit van de ACP-landen. Sommige landen krijgen dus vrijstelling van invoerrechten, andere niet. Ook binnen de ACP-landen is er een opdeling van belangen. Dit alles schept grote verdeeldheid. De Europese landbouwsubsidies zijn een probleem. Ze gaan ook in tegen de internationale geest van ontwikkelingssamenwerking. De afbouw van de suikersubsidies is nodig. Daarvoor werden overgangsregelingen uitgewerkt tot 2006, voor de MOL die in de ACP zitten. Voor MOL-landen, niet-ACP, kan er pas wat veranderen in juli 2006.

Een aantal boerenorganisaties en organisaties die zich inlaten met voedselvoorziening, legt de nadruk op de voorziening in eigen voedselbehoeften door ontwikkelingssamenwerking. Ik pleit voor een evenwicht tussen de eigen voedselvoorziening en

04.01 **Ferdy Willems** (VU&ID): Il y a une production excédentaire de sucre. En outre, de nombreux pays en voie de développement pratiquent la monoculture. Le consommateur paie d'ailleurs ce produit à un prix trop élevé. On évoque abondamment la notion de commerce équitable, mais sans résultat. Entre-temps, le groupe de pression du sucre, principalement en Belgique, trace sa propre voie. Il prend les agriculteurs en otage et cherche à faire pression sur plusieurs ministres. Le ministre Michel préconise même aujourd'hui de privilégier notre propre économie. Les diminutions de tarif sont reportées aux calendes grecques.

Au sein du Parlement européen, presque tous les partis plaident en faveur de l'abolition des barrières douanières mais la Belgique ne veut rien entendre à ce sujet. A-t-on demandé l'avis du secrétaire d'Etat ? Quel jugement porte-t-il sur la situation ?

04.02 **Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat (*en néerlandais*): Au cours de la conférence des PMA (Pays les moins avancés), l'opinion qui prévalait était que l'Europe devait ouvrir son marché « à tout sauf aux armes ». Ce principe est actuellement acquis et, sur cette base, trois délais ont été fixés pour trois produits: les bananes, le sucre et le riz. Au niveau européen, cette matière a été traitée par le Conseil des ministres des Affaires générales. Le problème n'a pas été évoqué au niveau belge. Au sein de l'UE, un problème de cohérence s'annonce concernant les pays en voie de développement. Parmi les PMA, certains pays produisent du sucre tandis que d'autres n'en produisent pas. Une partie seulement des PMA fait partie des pays ACP. Par conséquent, certains pays sont exemptés de droits d'importation tandis que d'autres ne le sont pas. Même au sein des pays ACP, les intérêts divergent, ce qui est source d'une grande division. Les subventions agricoles européennes constituent un problème. Elles vont aussi à l'encontre de l'esprit de la coopération au développement internationale. Il faut mettre fin au système de subventions à la production de sucre. Pour les PMA qui font partie des pays ACP, un règlement transitoire se terminant en 2006 a été élaboré à cet effet. Pour les PMA qui n'en font pas partie, la situation ne pourra se modifier qu'à partir de juillet 2006.

Des organisations d'agriculteurs et des organisations qui s'occupent de l'approvisionnement alimentaire soulignent la nécessité de pourvoir aux besoins alimentaires par le biais de la coopération au développement. Je suis partisan d'un équilibre entre la couverture des

de export.

De oorsprong van producten is niet steeds duidelijk. Voor alle landen zal de regeling op termijn moeten worden bijgestuurd. Dat kan tot conflicten leiden met de eigen landbouwsector.

04.03 Ferdy Willems (VU&ID): In de praktijk loopt alles niet zo eenvoudig als de mooie principes doen uitschijnen. Er is inderdaad onvoldoende coherentie en er rijzen problemen in de Derde Wereld. De grote winnaars van de hele reeks afspraken, zijn de eigen bedrijven in Europa. Blijkbaar is de minister niet gehoord geweest door zijn collega Gabriëls.

Het incident is gesloten.

05 Vraag van de heer Jef Valkeniers tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de controle van de activiteiten van het Internationaal Huis" (nr. 4796)

05.01 Jef Valkeniers (VLD): Onlangs besliste de regering om de subsidiëring van het Internationaal Huis te laten gebeuren door de Nationale Loterij. Daardoor ontsnapt het aan de controle door het Rekenhof. Is dat wel gezond in het licht van de vroegere problemen? Hoe zal de controle gebeuren? Is het wel aangewezen die instelling te behouden, gezien haar beperkte taken?

05.02 Staatssecretaris Eddy Boutmans (Nederlands): Het Internationaal Huis was net opgericht bij het aantreden van deze regering. De regering koos ervoor de instelling te behouden.

Het gaat om een privaatrechtelijke organisatie. De financiering, die uitwassen kende, moest drastisch worden gesaneerd. De regering zal het Internationaal Huis bij overeenkomst bepaalde opdrachten geven, die kunnen worden gesubsidieerd. Het Internationaal Huis staat onder meer in voor de gewaardeerde actie Kleur Bekennen, en voor de *fair trade*-werking. Na afloop van de overeenkomst zal deze of worden stopgezet of worden verlengd.

05.03 Jef Valkeniers (VLD): Mijn informatie in verband met steun van de Nationale Loterij klopt toch?

besoins alimentaires et l'exportation.

L'origine des produits n'est pas toujours facile à déterminer. A terme, le régime devra être réorienté pour tous les pays, ce qui pourrait entraîner des conflits avec le secteur agricole national.

04.03 Ferdy Willems (VU&ID): Dans la pratique, tout n'est pas aussi simple que pourraient le faire supposer les beaux principes. Il y a un manque de cohérence, et des problèmes se posent dans le Tiers-Monde. Les entreprises en Europe sont les grandes gagnantes de toute cette série d'accords. Il semble que le ministre n'ait pas été entendu par son collègue, M. Gabriëls.

L'incident est clos.

05 Question de M. Jef Valkeniers au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "le contrôle des activités de la Maison internationale" (n° 4796)

05.01 Jef Valkeniers (VLD): Le gouvernement a récemment décidé de subventionner la Maison internationale par le biais de la Loterie Nationale, la soustrayant ainsi au contrôle de la Cour des Comptes. La situation est-elle bien saine, à la lumière des problèmes antérieurs ? Comment le contrôle sera-t-il organisé ? Le maintien de cette institution s'indique-t-il encore, étant donné ses tâches restreintes ?

05.02 Eddy Boutmans , secrétaire d'Etat (en néerlandais): La Maison internationale venait d'être créée quand ce gouvernement est arrivé au pouvoir. Le gouvernement a choisi de conserver cette institution.

La Maison internationale est une organisation de droit privé. Il était indispensable d'assainir drastiquement son financement étant donné qu'il a connu certaines dérives. Le gouvernement confiera contractuellement à la Maison internationale des missions qui pourront être subventionnées. La Maison internationale a notamment à son actif l'opération "Kleur Bekennen" (Afficher la couleur), qui a récolté un vif succès. Elle s'est également montrée active dans le cadre du "fair trade". Quand le contrat en cours arrivera à échéance, il pourra être résilié ou prolongé.

05.03 Jef Valkeniers (VLD): Les informations dont je dispose concernant le soutien de la Loterie Nationale sont quand même exactes ?

05.04 Staatssecretaris **Eddy Boutmans** (Nederlands): Inderdaad. Ontwikkelingssamenwerking krijgt jaarlijks geld van de Nationale Loterij, dat ook voor het Internationaal Huis wordt aangewend. Wat de controle daarop betreft: deze blijft ongewijzigd.

05.05 **Jef Valkeniers** (VLD): DGIS kon evengoed instaan voor de opleiding van het personeel. Ik stel vast dat er dubbel gebruik is. Wij blijven dit dossier volgen.

Het incident is gesloten.

06 Vraag van de heer Joos Wauters aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "steun aan projecten in Peru" (nr. 4867)

06.01 **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO): Naar aanleiding van de controle op de verkiezingen in Peru, legden wij daar contacten met de civiele organisaties en bezochten er Adefor, een internationaal project van herbebossing, verwerking en commercialisatie van het hout op 3.000 meter hoogte in de Andes. Dit project dateert uit de jaren '60 en heeft ontegensprekelijke ecologische kwaliteiten, maar roept toch vragen op. Sinds 1990 is België als enige steunverlener overgebleven. In dezelfde bergketen ligt een privé-goudmijn, die de waterhuishouding grondig verstoort en de waterlopen vervuult met cyanide, gebruikt voor het dynamiseren. De schade voor de plaatselijke bevolking en landbouw is aanzienlijk. Toch krijgt de mijn steun van de Wereldbank en wordt ze geleid door verschillende directie- en personeelsleden van Adefor. De goudmijn koopt gronden aan voor herbebossing, Adefor gebruikt ze. De goudmijn wil zo haar imago herstellen. Adefor is institutioneel smal opgebouwd via twee universiteiten en het ministerie van Landbouw. Het is onduidelijk waarheen de winsten vloeien. De houtverwerking is sinds het verdwijnen van de papierfabriek zeer kleinschalig en beperkt tot kleine meubelbouw.

Hoe en onder welke voorwaarden kunnen wij dit herbebossingsprogramma uit 1965 steunen? Aan welke voorwaarden en binnen welke termijn moet Adefor daaraan voldoen? Hoe kan vermenging tussen dit project en de goudmijn worden voorkomen? Wat kan de staatssecretaris

05.04 **Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat (*en néerlandais*): En effet. La Loterie Nationale verse annuellement de l'argent à la coopération au développement. La Maison internationale bénéficie d'une partie de cet argent. Les contrôles opérés dans ce cadre n'ont subi aucune modification.

05.05 **Jef Valkeniers** (VLD): Le DGCI aurait très bien pu se charger de la formation du personnel. Je constate qu'il y a double emploi. Nous continuerons à suivre ce dossier.

L'incident est clos

06 Question de M. Joos Wauters au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "le soutien accordé à des projets au Pérou" (n° 4867)

06.01 **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO): Dans le cadre de notre mission de contrôle des élections au Pérou, nous sommes entrés en contact avec des organisations civiles et nous avons visité les installations d'Adefor. Il s'agit d'un projet international de reboisement, de transformation et de commercialisation du bois, situé à 3000 mètres d'altitude dans les Andes. Ce projet, élaboré dans les années soixante, a sans conteste des mérites écologiques mais un certain nombre de questions se posent néanmoins. Depuis 1990, la Belgique est le seul pays qui continue à soutenir ce projet. Dans la même chaîne de montagnes, une mine d'or privée est en exploitation. Celle-ci perturbe profondément le régime des eaux souterraines et pollue les cours d'eau avec du cyanure utilisé pour le dynamitage. Les dégâts sont considérables pour la population locale et l'agriculture. Cette mine bénéficie pourtant du soutien de la Banque mondiale et est dirigée par différents membres de la direction et du personnel d'Adefor. La mine achète des terres destinées au reboisement et Adefor les utilise. La mine d'or souhaite ainsi améliorer son image de marque. Adefor dépend d'une structure institutionnelle étroite avec deux universités et le ministère de l'Agriculture. Il est impossible d'établir clairement ce qu'il advient des bénéfices. Depuis la disparition de l'usine à papier, la transformation du bois ne représente plus qu'une activité réduite et est limitée à la production de meubles.

Comment pouvons nous soutenir ce projet de reboisement datant de 1965 et dans quelles conditions ? Quelles conditions et quel calendrier doivent être respectés par Adefor ? Comment éviter la confusion d'intérêts entre ce projet et la mine d'or ? Quelles initiatives le secrétaire d'Etat peut-il

ondernemen aangaande de steun van de Wereldbank aan de goudmijn?

06.02 Staatssecretaris Eddy Boutmans (Nederlands): Plaatsbezoeken hebben duidelijk hun nut. Het voortzetten van het Adefor-project wordt sinds 1999 besproken in overlegvergaderingen. Adefor legde onlangs een strategisch plan voor, dat nog door de algemene vergadering moet worden goedgekeurd. Binnenkort komt een afvaardiging naar België.

BTC kreeg de opdracht een missie te volbrengen om een advies uit te brengen over de institutionele aspecten van Adefor en over het mijn- en bosbeleid van de Peruviaanse regering. Op basis van de gekende gegevens zal worden nagegaan of de voortzetting van het project wenselijk is.

Wat de vermenging van de goudmijn en de herbebossing betreft, kunnen wij niet tussenkomen in een private onderneming. Anderzijds is het zeker niet de bedoeling van Ontwikkelingssamenwerking te fungeren als ecologisch uitgangsbord. Is het steunen door de Wereldbank van de goudmijn een goede zaak? Daarover kan worden overlegd. Ik ken niet alle elementen van dat dossier. De BTC onderzoekt de wenselijkheid van de voortzetting van de steun aan het Adefor-project en houdt daarbij rekening met uw opmerkingen.

06.03 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Ik ben blij dat er kort op de bal gespeeld wordt. Wat de privé-goudmijn betreft: verschillende NGO's zijn zich aan het inkopen in dit bedrijf. Er moet in elk geval worden voorkomen dat de goudmijn het herbebossingsprogramma en de ecologie helemaal tenietdoen. Kan de staatssecretaris niet meer ondernemen ten aanzien van de Wereldbank?

06.04 Staatssecretaris Eddy Boutmans (Nederlands): U stelde fundamentele vragen. Ik zal met de Wereldbank afspraken maken over de toekomst van het project en aandringen op een grondige beoordeling.

Het incident is gesloten.

07 Samengevoegde mondelinge vragen van
 - de heer Karel Pinxten tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het conflict met vice-premier en minister van Buitenlandse Zaken Michel" (nr. 4870)
 - de heer Francis Van den Eynde tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking toegevoegd aan de

prendre concernant l'aide octroyée par la Banque mondiale à la mine d'or ?

06.02 Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat (*en néerlandais*) : Les visites sur le terrain sont utiles. La poursuite du projet Adefor fait l'objet de réunions de concertation depuis 1999. Adefor a élaboré récemment un plan stratégique, lequel doit encore être approuvé par l'assemblée générale. Une délégation devrait se rendre sous peu dans notre pays.

La CTB a été chargée de recueillir sur place des informations et de donner un avis sur les aspects institutionnels d'Adefor ainsi que sur la politique minière et forestière du gouvernement péruvien. Sur la base de son rapport, nous déciderons s'il y a lieu de poursuivre ou non le projet.

En ce qui concerne le lien entre l'exploitation de la mine d'or et le reboisement, il est clair que nous ne pouvons nous immiscer dans la gestion d'une entreprise privée. La coopération au développement n'a d'ailleurs pas pour vocation d'être le porte-drapeau de l'écologie. Faut-il se réjouir du soutien dont bénéficie la mine d'or auprès de la Banque mondiale ? Je l'ignore : je n'ai pas tous les éléments en main. Quoi qu'il en soit, la CTB examine l'opportunité de continuer à soutenir le projet Adefor et tient compte de vos observations.

06.03 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Je me réjouis que l'on ait réagi si vite. Plusieurs ONG s'intéressent à la mine d'or privée et sont occupées à la racheter. Quoi qu'il en soit, il faut éviter que l'exploitation ne mette en péril le projet de reboisement et l'environnement. Le secrétaire d'Etat ne pourrait-il entamer davantage de démarches auprès de la Banque mondiale ?

06.04 Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat (*en néerlandais*) : Nous sommes au cœur du problème. Je discuterai avec la Banque mondiale de l'avenir du projet et insisterai pour que celui-ci fasse l'objet d'une évaluation approfondie.

L'incident est clos.

07 Questions orales jointes de
 - M. Karel Pinxten au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement adjoint au ministre des Affaires étrangères sur "son conflit avec le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères M. Louis Michel" (n° 4870)
 - M. Francis Van den Eynde au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement adjoint au ministre des Affaires étrangères sur "les

minister van Buitenlandse Betrekkingen over "de discussies tussen de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking" (nr. 4908)

07.01 Karel Pinxten (CVP): De voorbije twee jaar waren er heel wat spanningen tussen minister Michel en de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking. Minister Michel heeft onlangs een zoveelste poging ondernomen, dit keer in het kader van de OESO om de bevoegdheden en het budget van Ontwikkelingssamenwerking over te hevelen naar Buitenlandse Zaken. De Congo-reis van de staatssecretaris werd bovendien op onaanvaardbare wijze geannuleerd. Dit hypothekeert de toekomstige verhouding tussen Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking en het beleid inzake ontwikkelingssamenwerking, die gericht is op de armsten

Het ware beter geweest indien de staatssecretaris zijn missie in Congo had kunnen volbrengen en dat de premier op het einde van de maand niet was gegaan: de verklaringen die hij daar zal afleggen kaderen voor 95 procent in Ontwikkelingssamenwerking. Bovendien dreigen ze een regime te legitimeren waarvoor geen legitimatie bestaat, vooral door de aanwezigheid van de eerste minister. Wij geven een verkeerd signaal, temeer daar de elementaire mensenrechten in Congo alom worden geschonden.

07.02 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Uit bepaalde berichten blijkt er opnieuw een spanning te zijn ontstaan tussen de staatssecretaris en de minister van Buitenlandse Zaken. De minister zou zelfs azen op de begroting van Ontwikkelingssamenwerking. Als het om een sportwedstrijd ging, zou het resultaat nu 6-0 zijn voor Buitenlandse Zaken.

Blijkbaar is er nog steeds geen concordantie tussen beide excellenties. Wanneer en hoe zal dat probleem worden opgelost? Als het departement Ontwikkelingssamenwerking slechts als bloempotje dient om Buitenlandse Zaken te versieren, wordt het beter afgeschafft.

Er werd verwezen naar de reis naar Congo, die toch in het kader van Ontwikkelingssamenwerking valt. Wie doet eigenlijk aan ontwikkelingssamenwerking in dit land? Dat is momenteel zeker niet duidelijk.

07.03 Staatssecretaris Eddy Boutmans (Nederlands): Ontwikkelingssamenwerking is één van de zeldzame departementen waar een

discussions entre le ministre des Affaires étrangères et le secrétaire d'Etat à la Coopération au développement" (n° 4908)

07.01 Karel Pinxten (CVP): De fortes tensions sont apparues ces deux dernières années entre le ministre Michel et le secrétaire d'Etat à la Coopération au développement. Récemment encore, le ministre Michel faisait une énième tentative, cette fois dans le cadre de l'OCDE, pour obtenir que les compétences et le budget de la Coopération au développement soient transférés aux Affaires étrangères. De plus, le voyage que le secrétaire d'Etat devait effectuer au Congo a tout simplement été annulé. Non seulement cela hypothèque l'avenir des relations entre les Affaires étrangères et la Coopération au développement, mais cela porte également préjudice aux populations les plus pauvres, principales bénéficiaires de la politique de coopération.

Il serait préférable que le secrétaire d'Etat effectue sa mission au Congo et que le premier ministre ne s'y rende pas à la fin du mois. Les déclarations qu'il y fera s'inscriront à 95% dans le cadre de la Coopération au développement. De plus, il risque, par sa seule présence, de cautionner un régime qui n'a aucune légitimité. Nous sommes d'autant plus opposés à ce voyage que le Congo ne respecte pas les droits humains les plus élémentaires.

07.02 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Certains communiqués font état de nouvelles tensions entre le secrétaire d'Etat et le ministre des Affaires étrangères. Le ministre aurait même jeté son dévolu sur le budget de la Coopération au Développement. S'il s'agissait d'une rencontre sportive, le résultat serait actuellement de 6-0 pour les Affaires étrangères.

Manifestement, les deux éminences ne parviennent toujours pas à accorder leurs violons. Quand et comment ce problème sera-t-il résolu ? Si le département de la Coopération au Développement ne sert plus que d'ornement aux Affaires étrangères, mieux vaut le supprimer.

D'aucuns ont fait allusion au voyage au Congo qui relevait tout de même de la coopération au développement. Qui s'occupe de coopération dans ce pays ? Pour le moment, il est impossible d'obtenir une réponse claire à cette question.

07.03 Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat (en néerlandais): La coopération au développement est un des seuls départements pour lesquels il existe

evaluatiebeleid bestaat, dat internationaal is ingebed in de OESO. Bij de evaluatie van dit jaar werd duidelijk dat Ontwikkelingssamenwerking volop in verandering is. Er kwam kritiek op het gebrek aan instrumenten voor eigen evaluatie, op de versnippering van NGO's en indirecte partners en op de gebrekkige coördinatie. Er waren grote vragen bij een mogelijke defederalisering. De hervorming dient te worden verder gezet en de begrotingen van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking moeten gescheiden blijven. Ik sta achter een dergelijke evaluatie. De begroting wordt jaarlijks goedgekeurd door het Parlement, met twee gescheiden secties. De OESO juicht deze werkwijze toe.

Een protocol is zeker niet nodig over de begroting, die bij wet wordt bepaald. Mijn bevoegdheden liggen vast in mijn benoemingsbesluit en in een aantal juridische akten waarover de Raad van State advies verschafte. Dat is voor mij een voldoende juridische basis.

Het incident naar aanleiding van Congo wil ik niet opblazen. Iedereen weet dat de manier waarop de reis werd afgezegd mij niet is bevallen. Of en wanneer mijn reis nog doorgang zal vinden, wordt verder besproken. Het doel van de reis was en is de samenwerking bespreken met diverse Congolese actoren, een aantal projecten opvolgen en uitvoering pogen te geven aan nieuwe programma's, wat natuurlijk moeizaam gaat in een land in oorlog. Verder was het de bedoeling om 17,5 ton hulpgoederen af te leveren.

De regering werkt aan een actieplan. Datum, schema en inhoud van mijn reis worden mee bepaald door de mate waarin Ontwikkelingssamenwerking zijn rol in Congo kan spelen, waarin mijn departement mede de pacificatie in het gebied kan bevorderen en waarin het een bijdrage kan leveren aan de voorbereiding van de institutionalisering van een democratische staat in Congo. Alleszins zal onze ontwikkelingssamenwerking werken voor de bevolking en niet voor een of ander regime. We kunnen natuurlijk het regime niet wegcijferen. Er zijn dan ook contacten met Congolese functionarissen.

De regering heeft onder meer de wisselkoersen losgemaakt, wat zeer positief is in het kader van de ontwikkelingssamenwerking. De transparantie werd er ook door vergroot.

une "politique d'évaluation" qui, au niveau international, s'inscrit dans le cadre de l'OCDE. Lors de l'évaluation de cette année, il est apparu que la coopération au développement est en pleine évolution. Les critiques ont porté, entre autres, sur le manque d'instruments d'auto-évaluation, l'éparpillement des ONG et des partenaires indirects et le manque de coordination. Certains ont émis de sérieux doutes quant à une éventuelle défédéralisation de la coopération au développement. La réforme doit être poursuivie et les budgets des départements des Affaires étrangères et de la Coopération au développement doivent rester scindés. Je suis partisan d'une telle évaluation. Le budget fait l'objet d'un contrôle annuel par le Parlement et comporte deux sections distinctes. L'OCDE salue cette manière de travailler.

Un protocole n'est assurément pas requis pour le budget, qui est fixé par une loi. Mes compétences sont définies par mon arrêté de nomination, lequel a fait l'objet d'un avis du Conseil d'Etat. C'est, à mes yeux, une base juridique suffisante.

Je ne souhaite pas monter en épingle l'incident à propos du Congo. Chacun sait que je n'ai guère apprécié la manière dont le voyage a été annulé. Ce voyage avait – et a toujours – pour but d'assurer, en collaboration avec différents acteurs congolais, le suivi de plusieurs projets et de tenter de mettre en œuvre, sur le terrain, une série de nouveaux programmes, entreprise particulièrement difficile dans un pays en guerre. Par ailleurs, il s'agissait également d'assurer la livraison de 17,5 tonnes d'aide en matériel.

Le gouvernement prépare un plan d'action. Les dates, le calendrier précis et le contenu de mon voyage dépendront notamment de la possibilité, pour la coopération au développement, de jouer son rôle au Congo et de contribuer à la pacification de la région et à la préparation de l'institutionnalisation d'un Etat démocratique dans ce pays. En tout état de cause, notre coopération au développement se mettra au service de la population et non de l'un ou l'autre régime. Nous ne pouvons évidemment ignorer le régime en place et entretenons, dès lors, des contacts avec les fonctionnaires congolais.

Le gouvernement a notamment libéré les taux de change, ce qui est très positif dans le cadre de la coopération au développement. Cela a contribué aussi à accroître la transparence.

Ontwikkelingssamenwerking in conflictgebieden vormt een zeer grote uitdaging, waarop op internationale fora uitvoerig wordt ingegaan. Via *case studies* zal een seminarie op het einde van het jaar naar aangepaste technieken zoeken.

Zelfs als er pacificatie komt in de regio én de huidige regering gunstig evolueert, blijft het probleem van het ontbreken van een lokale overheid overeind. De bestaande begroting beschikt niet over de nodige basisgegevens en de overheid kan niet instaan voor de plaatselijke omzetting van het ontwikkelingsbeleid.

Het actieplan, dat gebaseerd is op het beleidsplan van eind 1999, zal op 27 juni aan het Parlement worden voorgelegd. De inhoud ervan zal de concrete agenda van mijn bezoek aan Congo bepalen.

07.04 Karel Pinxten (CVP): Het OESO-verslag is er dus nog niet. Wat de afgezegde reis naar Congo betreft, heeft u zich door Verhofstadt en Michel laten reduceren tot een soort *boy* en uw departement tot een tweederangsdepartement. U spreekt over de reis die u nog zal maken. U had die reis echter al deze maand moeten maken en u had een pakket ontwikkelingshulp moeten meenemen naar de mensen op het terrein. Nu gaan Verhofstadt en Michel met een actieplan, dat uw actieplan had moeten zijn, naar ginder. Ik vrees dat de krachtverhoudingen tussen u en de minister van Buitenlandse Zaken voor de rest van de legislatuur vastliggen. Dat is vooral jammer voor al degenen aan wie onze ontwikkelingssamenwerking ten goede moet komen.

07.05 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Afrika en vooral Centraal-Afrika met Congo hebben de hoogste nood aan ontwikkelingssamenwerking. Precies daar neemt de minister voor Buitenlandse Zaken, bijgestaan door de eerste minister, de touwtjes in handen.

Ontwikkelingssamenwerking is dus het glijmiddel van België om opnieuw aan politiek te kunnen doen in Afrika. Dit is een verwijt aan alle meerderheidspartijen.

Het incident is gesloten.

08 Vraag van de heer Jacques Lefevre tot de

La coopération au développement dans les zones de conflit constitue un défi de taille et les organisations internationales lui portent une attention toute particulière. A la fin de l'année, on tentera, dans le cadre d'un séminaire, de mettre au point des techniques appropriées par le biais de "case studies".

Le problème posé par l'absence d'autorité locale subsistera, même si la région est pacifiée et si le gouvernement en place évolue bien. Le budget actuel ne comporte pas les données de base nécessaires et l'autorité publique ne peut assurer la transposition à l'échelon local de la politique suivie en matière de coopération.

Le Plan d'action, qui est basé sur le projet politique concocté à la fin de 1999, sera soumis au Parlement le 27 juin. L'agenda de ma visite au Congo sera fonction de son contenu.

07.04 Karel Pinxten (CVP): Le rapport de l'OCDE n'est donc pas encore disponible. En ce qui concerne le voyage au Congo qui a été annulé, vous vous êtes laissé réduire au rang de « boy » par MM. Verhofstadt et Michel et votre département est devenu un département de second rang. Vous évoquez le voyage que vous devez encore effectuer mais ce voyage aurait dû se faire ce mois-ci, afin de présenter aux personnes qui travaillent sur le terrain les projets en matière de coopération au développement. MM. Verhofstadt et Michel se rendent à présent au Congo avec un plan d'action qui aurait dû être le vôtre. Je crains que les rapports de force entre vous-même et le ministre des Affaires étrangères ne soient fixés jusqu'à la fin de la législature. Cette situation est particulièrement regrettable pour tous ceux qui devraient bénéficier de notre coopération au développement.

07.05 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): L'Afrique et surtout l'Afrique centrale et le Congo ont grand besoin d'une aide au développement. Or, c'est précisément dans ces pays que le ministre des Affaires étrangères, avec l'aide du premier ministre, prend les choses en main.

La coopération au développement est, dès lors, l'instrument qui permet à la Belgique de mener à nouveau une politique africaine. Ceci est un reproche que j'adresse à tous les partis de la majorité.

L'incident est clos.

08 Question de M. Jacques Lefevre au vice-

vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de evaluatie van de mensenrechtencommissie en het stemgedrag van België" (nr. 4737)

08.01 Jacques Lefevre (PSC): In antwoord op een vraag van de heer Jacques Simonet heeft de minister op 7 maart jongstleden de Belgische prioriteiten met betrekking tot de Commissie voor de mensenrechten van de Verenigde Naties geschetst: de Democratische Republiek Congo, Iran, Tsjetsjenië, China en Cuba, alsook thema's zoals de afschaffing van de doodstraf, de eerbiediging van de vrouwenrechten in de wereld, het promoten van de rechten van het kind en de strijd tegen het racisme.

Wat zijn de resultaten van de actie van de Belgische regering? Wat was het stemgedrag van ons land? Welke resoluties werden ingediend, inzonderheid met betrekking tot Cuba?

Welke houding heeft België terzake aangenomen? De Verenigde Staten werden niet herkozen als lid van de Commissie voor de mensenrechten. Wat was het stemgedrag van België met betrekking tot die kwestie? Ik ben de mening toegedaan dat een embargo een sterk bewind enkel maar steviger in het zadel houdt.

08.02 Staatssecretaris Eddy Boutmans, namens minister Louis Michel (*Frans*): Ik heb de tekst van de resoluties niet bij, maar zal hem u in de komende dagen laten bezorgen.

Ons land heeft tijdens deze zitting heel wat activiteiten ontplooid. België heeft zich verscheidene malen in de plaats gesteld van het Europees voorzitterschap om zijn standpunt kenbaar te maken.

Ik stip aan dat drie resoluties werden aangenomen na een stemming, wat wijst op een zekere evolutie. Ik wil echter wijzen op het gebrek aan overeenstemming met betrekking tot een aantal kwesties die verband houden met de mensenrechten.

De zeven EU-lidstaten die lid zijn van de commissie en stemrecht hebben, waaronder België, hebben eenzelfde houding aangenomen met betrekking tot resoluties betreffende de situatie van de mensenrechten in China, Cuba, Rwanda en in sommige gebieden van Zuid-Oost-Europa.

De resoluties met betrekking tot de situatie van de mensenrechten in Burundi, de Democratische Republiek Congo, Afghanistan, Myanmar, Sierra

premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'évaluation de la commission des droits de l'homme et sur le vote de la Belgique" (n° 4737)

08.01 Jacques Lefevre (PSC): En réponse à une question de M. Jacques Simonet, le ministre a exposé, le 7 mars dernier, les priorités belges pour la Commission des droits de l'homme des Nations Unies: la République démocratique du Congo, l'Iran, la Tchétchénie, la Chine et Cuba, de même que les thèmes comme l'abolition de la peine de mort, le respect des droits des femmes dans le monde, la promotion des droits de l'enfant et la lutte contre le racisme.

Quels sont les résultats de l'action du gouvernement belge? Quels ont été les votes de la Belgique?

Quelles sont les résolutions déposées, sur Cuba en particulier? Quelle a été l'attitude de la Belgique? Les Etats-Unis n'ont pas été réélus membres de la Commission des droits de l'homme. Comment la Belgique a-t-elle voté sur cette question? Je crois que les embargos ne font que renforcer les pouvoirs forts.

08.02 Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat, au nom de M. Louis Michel, ministre (*en français*): Je n'ai pas ici le texte des résolutions, mais vous les ferai parvenir dans les prochains jours.

Au cours de cette session les activités de notre pays ont été nombreuses. La Belgique a été amenée à se substituer à plusieurs reprises à la présidence européenne pour exprimer ses positions.

Remarquons que trois des résolutions ont été adoptées suite à un vote, ce qui marque une évolution. Notamment, notons l'absence de consensus au sujet d'une série de questions liées aux droits de l'homme.

Les sept pays membres de l'Union européenne qui sont membres de la Commission et disposent du droit de vote, dont la Belgique, ont adopté une attitude similaire au sujet des résolutions portant sur la situation des droits de l'homme en Chine, à Cuba, au Rwanda et dans certaines parties de l'Europe du Sud-est.

Les résolutions sur la situation des droits de l'homme au Burundi, en République démocratique du Congo, en Afghanistan, au Myanmar, au Sierra

Leone en Equatoriaal-Guinea werden door de Commissie bij consensus aangenomen.

Leone et en Guinée équatoriale ont été adoptées par la Commission par consensus.

Vier resoluties werden besproken betreffende de schending van de mensenrechten in de bezette Arabische gebieden, met inbegrip van Palestina. Net als de andere EU-lidstaten heeft België zich onthouden bij de stemming over de resoluties betreffende de mensenrechten op de bezette Syrische Golanhoogvlakte; de schending van de mensenrechten in de bezette Arabische gebieden, met inbegrip van Palestina; en over de situatie met betrekking tot de fundamentele rechten van de Libanese gedetineerden in Israël. De EU heeft met succes een resolutie ingediend over de Israëlische kolonies in de bezette gebieden. Die resolutie werd nagenoeg eenparig aangenomen.

Concernant la question des violations des droits de l'homme dans les territoires arabes occupés, y compris la Palestine, quatre résolutions ont été examinées. Comme ses homologues de l'Union européenne, la Belgique s'est abstenue sur les résolutions relatives aux droits de l'homme dans le Golan syrien occupé, à la question de la violation des droits de l'homme dans les territoires arabes occupés, y compris la Palestine, et à la situation des droits fondamentaux des détenus libanais en Israël. L'Union européenne a introduit avec succès une résolution sur les colonies israéliennes dans les territoires arabes occupés, adoptée à la quasi unanimité.

Voorts heeft de commissie een groot aantal thematische resoluties aangenomen. Die teksten staan ook op de website van de Verenigde Naties.

De très nombreuses résolutions à caractère thématique ont été adoptées par la Commission. Ces textes sont disponibles sur le site Internet des Nations Unies.

Ik wijs u erop dat België voor de resoluties betreffende het recht op ontwikkeling, de beschikbaarheid van geneesmiddelen, de doodstraf en de straffeloosheid gestemd heeft.

On notera le vote de la Belgique en faveur des résolutions relatives au droit au développement, à l'accès aux médicaments, à la peine de mort et à l'impunité.

Tsjechië heeft een resolutie ingediend betreffende de mensenrechten in Cuba. Die resolutie werd aangenomen; met name de EU-landen stemden voor.

Une résolution sur la situation des droits de l'homme à Cuba a été introduite par la Tchéquie. Elle fut adoptée, avec notamment un vote positif des pays de l'Union européenne.

De Verenigde Staten zijn er niet in geslaagd een nieuw mandaat te krijgen. België is geen lid van de Ecosoc en heeft niet aan die stemming kunnen deelnemen.

Les Etats-Unis ont échoué dans l'obtention du renouvellement de leur mandat. La Belgique, qui n'est pas membre de l'Ecosoc, n'a pas pu prendre part à ce scrutin.

08.03 Jacques Lefevre (PSC): Het enige waar ik spijt over heb, is het dossier met betrekking tot Cuba ; de betrekkingen tussen de Tsjechische Republiek en Cuba zijn momenteel wat gespannen en wij weten dat het de Verenigde Staten zijn die de Tsjechen hebben gevraagd de resolutie in te dienen. Ik herhaal het : een embargobeleid zorgt enkel maar voor meer armoede, wat de vestiging van een sterk regime in de hand werkt.

08.03 Jacques Lefevre (PSC) : Mon seul regret est le dossier relatif à Cuba ; les relations sont tendues entre la République tchèque et Cuba, et nous savons que ce sont les Etats-Unis qui ont demandé aux Tchèques de déposer la résolution. Je le répète : une politique d'embargo n'amène que la misère, qui entraîne les pouvoirs forts.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Vraag van de heer Ferdie Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "Tibet" (nr. 4768)

09 Question de M. Ferdie Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le Tibet" (n° 4768)

09.01 Ferdie Willems (VU&ID): Wie nam het initiatief van de reis naar Tibet van de minister van Buitenlandse Zaken? Zijn alle diplomatieke randvoorwaarden, inclusief overleg met de

09.01 Ferdie Willems (VU&ID): Qui a pris l'initiative du voyage au Tibet du ministre des Affaires étrangères ? Toutes les conditions connexes diplomatiques ont-elles été remplies, y compris celle

Europese instanties vervuld? Welke doelstellingen streeft de minister na? Wat heeft de minister in China bereikt met betrekking tot Tibet?

Het boeddhisme wordt door China keihard aangepakt. Tibet werd door China om economische en militaire doelstellingen geannexeerd. Er is sprake van culturele genocide en volkerenmoord. Ik verwijs naar het rapport van Amnesty International ter zake: "Torture in Tibet 1949-1999". In de commissie Buitenlandse Zaken van 12 januari 2000 werd naar aanleiding van de besprekingen over Tibet gezegd dat druk zou moeten worden uitgeoefend. Ik dring daar opnieuw op aan en vraag ook om in het kader van het Europees Voorzitterschap initiatieven te nemen.

De **voorzitter**: Er zijn nog andere voorstellen van resolutie betreffende Tibet : de resolutie die ikzelf heb ingediend, samen met de dames Laenens en Drion, en de resolutie van de heer Bacquelaine.

09.02 Staatssecretaris **Eddy Boutmans** (Nederlands): Ik geef u het antwoord van Minister Michel. Hij meldt dat hij bij zijn ontmoetingen met zijn Chinese collega's het vraagstuk van de mensenrechten heeft aangesneden. Sinds 1998 hecht de EU trouwens ook enorm veel belang aan de mensenrechten in China. Op de Chinees-Europese top van 5 september zullen we nagaan of op dit vlak vooruitgang is geboekt. In elk geval blijken de Chinese autoriteiten voor dit probleem open te staan. Naar aanleiding van de vragen over Tibet werd minister Michel inderdaad naar Tibet uitgenodigd. Er wordt op Belgisch en op Europees vlak nog overlegd en onderzocht of op die uitnodiging moet worden ingegaan, maar het is nog niet duidelijk wat het resultaat van dat overleg zal zijn. Men wil in elk geval de zaken bespoedigen en oplossingen zoeken die voor alle partijen aanvaardbaar zijn.

In de commissie Buitenlandse Zaken van 12 januari 2001 heeft minister Michel overigens reeds het Belgisch standpunt en de gedragslijn ten aanzien van China uiteengezet. Op Europees niveau wordt de dialoog over de mensenrechten verder gezet. Op Belgisch niveau is er ook overleg met China.

09.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Dat het thema door de vice-premier werd aangekaart doet mij plezier. Het is een begin van een oplossing. Dat hij het op Europees vlak eveneens zal opwerpen, stemt mij vreugdevol. Dat China voor de problematiek

d'une concertation avec les autorités européennes ? Quels objectifs le ministre poursuit-il ? Quels résultats le ministre a-t-il pu atteindre en Chine au sujet du Tibet ?

Le bouddhisme est durement réprimé par la Chine. Le Tibet a été annexé par la Chine pour des motifs économiques et militaires. On parle d'un génocide culturel et de l'extermination d'un peuple. Je renvoie au rapport d'Amnesty International à ce sujet : "Torture in Tibet 1949-1999". Lors de la réunion de la commission des Relations extérieures du 12 janvier 2000, il a notamment été dit que des pressions devraient être exercées dans le cadre des discussions à propos du Tibet. J'ose à nouveau insister sur cette question et je demande également que des initiatives soient prises dans le cadre de la Présidence européenne.

Le **président** : Il y a d'autres propositions de résolution sur le Tibet, dont celle que j'ai déposée avec Mmes Laenens et Drion et celle de M. Bacquelaine.

09.02 **Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat (en néerlandais) : Je vous donne lecture de la réponse de M. Michel. Il fait savoir qu'il a abordé la question des droits de l'homme lors de ses rencontres avec ses collègues chinois. Depuis 1998, l'Union européenne accorde d'ailleurs, elle aussi, une très grande importance au respect des droits de l'homme en Chine. A l'occasion du sommet sino-européen du 5 septembre, on vérifiera si des progrès ont été réalisés dans ce domaine. Quoi qu'il en soit, les autorités chinoises semblent être sensibles à ce problème. A la suite des questions posées à propos du Tibet, M. Michel a, en effet, été invité à se rendre dans cette région. Une concertation est en cours aux niveaux belge et européen, pour voir s'il convient de répondre à cette invitation. On ne peut anticiper l'issue de cette concertation. Je veux cependant faire avancer les choses et chercher des solutions acceptables pour toutes les parties.

En commission des Relations extérieures, M. Michel a d'ailleurs déjà exposé, le 12 janvier 2001, le point de vue de la Belgique et la ligne de conduite à suivre face à la Chine. Le dialogue sur les droits de l'homme est poursuivi au niveau européen. Une concertation est organisée avec la Chine en Belgique aussi.

09.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Je me réjouis que le vice-premier ministre ait abordé ce thème. J'y vois l'amorce d'une solution. Je suis également très heureux du fait qu'il en fera bientôt de même à l'échelon européen. En outre, que la Chine se dise

openstaat, is haast te mooi om waar te zijn.

prête à débattre de cette question me semble être presque trop beau pour être vrai.

Als onze minister naar Tibet gaat, zou hij zich ook goed moeten voorbereiden inzake het standpunt van de Tibetanen.

Si notre ministre se rend au Tibet, il devrait également bien se préparer à aborder le problème du peuple tibétain.

Het antwoord van de minister stemt mij alleszins hoopvol in dit wanhopig dossier.

Quoi qu'il en soit, après avoir entendu la réponse du ministre, j'ai bon espoir que ce dossier dramatique trouve une solution.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

10 Vraag van de heer Peter Vanhoutte tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de onderhandelingen betreffende Macedonië" (nr. 4889)

10 Question de M. Peter Vanhoutte au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les négociations relatives à la Macédoine" (n° 4889)

10.01 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Het conflict in Macedonië is volop aan het escaleren. De door de OVSE bemiddelde overeenkomst met de rebellen werd door de regering afgewezen. Steunt ons land deze houding van de Macedonische regering?

10.01 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): C'est l'escalade dans le conflit en Macédoine. Le gouvernement a rejeté l'accord négocié avec les rebelles par l'OSCE. Notre pays soutient-il l'attitude du gouvernement macédonien ?

Zal ons land mee initiatieven nemen om de escalatie van het conflict in de kiem te smoren? Wordt er gedacht aan een nieuwe interventie. Griekenland heeft hiervoor al gepleit.

Notre pays prendra-t-il également des initiatives pour étouffer dans l'œuf le développement du conflit ? A-t-on envisagé une nouvelle intervention, une solution préconisée par la Grèce.

Wat zal ons land ondernemen om de stroom vluchtelingen in te dijken? Worden daartoe extra middelen vrijgemaakt?

Qu'entreprendra notre pays pour limiter l'afflux des réfugiés ? Des moyens supplémentaires ont-ils été dégagés à cet effet ?

10.03 10.02 Staatssecretaris Eddy Boutmans in naam van Minister **Louis Michel (Nederlands):** De recente escalatie van het conflict in Macedonië vergt een gecoördineerde aanpak vanwege de internationale gemeenschap. Het OVSE-initiatief had een eerder unilateraal karakter. Het initiatief werd in het begin gedoogd door een deel van de Macedonisch-Slavische autoriteiten, doch daarna volledig verworpen. Hetzelfde gaat op voor het tussen de beide Macedonisch-Albanese partijen en het Nationale Albanese Bevrijdingsleger gesloten akkoord, het zogenaamde document van Prizren. Omdat dit akkoord de weg kon openen voor een legitimisering van de gewapende elementen, heeft het de regering van Nationale Eenheid doen wankelen. Tijdens het bezoek van Javier Solana aan Skopje op 28 en 29 mei hebben de vier belangrijkste Macedonische partijen gesteld dat dit document van Prizren niet langer relevant was.

10.02 Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat, au nom du ministre Michel (*en néerlandais*) : La récente escalade du conflit en Macédoine nécessite une approche coordonnée de la communauté internationale. L'initiative prise par l'OSCE revêtait plutôt un caractère unilatéral. Initialement, cet accord avait été "accepté" par une partie des autorités macédoniennes slaves mais avait ensuite été intégralement rejeté. Il en va de même pour l'accord conclu entre les deux partis macédoniens albanais et l'armée nationale de libération albanaise. Comme cet accord - aussi appelé document de Prizren - ouvrait la voie d'une légitimation des éléments armés, le gouvernement d'unité nationale l'a fait vaciller. Au cours d'une visite effectuée par Javier Solana à Skopje les 28 et 29 mai, les 4 principaux partis macédoniens ont déclaré que le document de Prizren n'était plus pertinent.

Ons land zal zich samen met zijn partners in de EU, de NAVO en de OVSE blijven inzetten om een verdere escalatie van het conflict te vermijden.

En association avec ses partenaires de l'UE, de l'OTAN et de l'OSCE, notre pays continuera à

Tijdens de Raad van Algemene Zaken van 11 juni 2001 werd onderlijnd dat het conflict, niet via militaire actie, maar via dialoog en onderhandeling tot een oplossing kan komen. Er moet een staakt-het-vuren bereikt worden. Het NLA moet afzien van verdere actie. De Macedonische regering moet snel tot hervormingen komen.

Op 14 en 15 juni vindt overleg over concrete maatregelen plaats. De Raad van Algemene Zaken van 25 juni zal daarvan een stand van zaken opmaken.

Op vraag van het UNHCR gaf ik mijn principiële akkoord van 1 miljoen frank steun aan een actie van het Belgische Rode Kruis ten behoeve van kind-vluchtelingen.

10.03 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Dit antwoord voldoet aan de verwachtingen. Toch is het duidelijk dat de terroristen nauwelijks betrokken worden bij de onderhandelingen. Ook bij vliegtuigkapingen wordt – in het belang van de veiligheid van de passagiers – toch met terroristen onderhandeld? Zij staken de lont in het kruitvat. Zonder hun medewerking zal het conflict nooit kunnen worden opgelost.

Het incident is gesloten.

De vergadering wordt gesloten om 12.36 uur.

s'investir pour éviter toute escalade du conflit.

Lors du Conseil des Affaires générales du 11 juin 2001, il a été souligné que la solution au conflit devait être recherchée par la négociation et non par les armes. Il faut obtenir un cessez-le-feu. L'ANL doit renoncer à poursuivre ses actions. Le gouvernement macédonien doit rapidement procéder à des réformes.

Une concertation sera organisée les 14 et 15 juin concernant les mesures concrètes. Le Conseil des Affaires générales du 25 juin dressera le bilan de la situation.

A la demande du HCR, j'ai donné mon accord de principe pour l'octroi d'une aide d'un montant d'un million de francs au bénéfice d'une action menée par la Croix-Rouge de Belgique en faveur des enfants réfugiés.

10.03 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Cette réponse ne nous déçoit pas. Il est cependant clair que les terroristes ne sont guère associés aux négociations. Même en cas de détournements d'avions, on négocie avec des terroristes et ce, dans l'intérêt des passagers. Ils ont mis le feu aux poudres et sans leur collaboration le conflit ne pourra jamais être résolu.

L'incident est clos.

La séance est levée à 12.36 heures.